

Το Καταφύγιο του Οδυσσέα IV

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

θράκα

Το καταφύγιο του Οδυσσέα IV

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Επιμέλεια: Νικόλας Κουτσοδόντης
Για τον εκδότη: Θάνος Γώγος
Εκδόσεις Θράκα © 2025
<https://thraca.gr>
thracamagazine@gmail.com
ISBN: 978-618-5928-09-4

Το Καταφύγιο του Οδυσσέα είναι ένα project που συγχρηματοδοτείται
από το Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Το καταφύγιο του Οδυσσέα IV

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	6
Aitana Ahrens	7
***	8
Γνήσιος	11
***	12
‘Όλοι έχουμε δόντια.....	13
Αυτά που καταπίνω, διότι τί να σου πω;.....	14
Ιωάννα Λιούτσια	16
Όταν προφέρω τη λέξη «ελευθερία».....	17
Γυναίκες Ερείπια.....	18
Η πόλη τη νύχτα.....	19
Αν τα ποιήματα ήτανε φάρμακα.....	20
Πρώτο πρωϊνό λεωφορείο.....	21
Ondřej Lipár	22
Εργαστήριο.....	23
Κόρτε	24
Ισορροπία	25
Ο ήχος κλήσης μου είναι ένα κλικ.....	26
Στον δικό του χρόνο	27
Ivana Maksić	28
Κόρη, δεν βλέπεις οτι καίγομαι.....	29
Δωσ’ μου ένα πλοίο για να κρατήσω ένα ημερολόγιο πλοίου	31
Οι άνθρωποι είναι σιωπηλοί	32
Γιατί πεθαίνουν άνθρωποι στη Σερβία;.....	33
Αναμένοντας.....	34
Ευσταθία Π. (τρία έτσilon)	35
***	36
Λέσβος	37
39.1067° βόρεια, 26.5573° ανατολικά	38
Συζήτηση με τον νεκρό παλπού που ’ταν δάσκαλος	39
***	40
Νατάσσα Σιδέρη	41
Το τραγούδι της αγέλης (απόσπασμα)	42
Δεσμώτης (απόσπασμα).....	44

Δανάη Σιώζιου	49
Ελληνικό όνειρο.....	50
Ποίημα για τα γενέθλιά μου	52
Η καλύτερή μου φίλη είναι ερωτευμένη μαζί σου	53
Διάρρηξη.....	54
Η αράχνη	55
Nežka Struc	56
να σωθούν τα πρακτικά	57
Μέρος 1ο υπουργείου: Στο 'πα.....	59
δυο κυρίες και ένας σεκιουριτάς.....	60
Τώνια Τζιρίτα Ζαχαράτου	62
Το ποτάμι που αποκαλούσαμε	63
Πέρα από το ποτάμι, ένα ποτάμι	64
Ο κόσμος μέσα μου.....	65
Η ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ ΩΣ Η αδελφή μου ως πριγκίπισσα Έλσα.....	66
Η αδελφή μου ως Σερένα Ουίλιαμς	67
Josip Čekolj	68
Μεγαλώνοντας	69
***	70
***	71
***	72
Sergej Harlamov.....	73
Γιατι δεν έμαθα ποτέ μου πως να φτιάχνω ένα χάρτινο αεροπλανάκι	74
Για σένα, στην οποία αυτό το ποίημα ποτέ δεν θα φτάσει	75
Ανθρωποειδείς μπαλάντες (Η αυγή των ανθρωποειδών)	77
Εξομολογήσεις ενός εγγαστρίμυθου / γράμματα από το μησπίτι.....	79
Κατάδικος στο λούνα παρκ	81
Μάριος Χατζηπροκοπίου.....	83
Luna de miel*	84
Παραλογή της Βοσκοπούλας	86
Των Λυγερών	90

Πρόλογος

Το «Καταφύγιο του Οδυσσέα IV: Ανθολογία» αποτελείται από έργα δημιουργών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Το Καταφύγιο του Οδυσσέα» μεταξύ των ετών 2023 και 2025. «Το Καταφύγιο του Οδυσσέα» συνιστά ένα διεθνές πρόγραμμα λογοτεχνικών διαμονών για ανερχόμενους ποιητές, συγγραφείς και μεταφραστές, ένα project που βρίσκεται αισίως στην τρίτη του περίοδο. Το δίκτυο των λογοτεχνικών διαμονών έχει πλέον επεκταθεί σε οκτώ Ευρωπαϊκές χώρες: Τσεχία (Culture Reset), Κροατία (Sandorf), Ελλάδα (Θράκα), Μάλτα (Inizjamed), Σερβία (Krokodil), Σλοβενία (Εταιρεία Συγγραφέων Σλοβενίας), Ισπανία (Mallorca Film Commission) και την Ουαλία της Μεγάλης Βρετανίας (Literature Across Frontiers), ενώ συνεργάζεται με πολλά ιδρύματα και οργανισμούς σε κάθε συμμετέχουσα χώρα.

Το πρόγραμμα βρίσκεται σε ισχύ τα τελευταία 6 χρόνια. Μέσα στα χρόνια αυτά, 20 συγγραφείς έχουν διαμείνει στη Λάρισα για μια περίοδο 2 εβδομάδων, ενώ με τη σειρά τους 14 Έλληνες συγγραφείς έχουν διαμείνει σε πόλεις όπως η Λιουμπλιάνα, το Βελιγράδι, και το νησί Μλιετ.

Οι συγγραφείς που επιλέγονται σε αυτό το βιβλίο είναι οι συμμετέχοντες του τελευταίου κύκλου λογοτεχνικών διαμονών: Aitana Ahrens, Ιωάννα Λιούτσια, Ondřej Lipár, Ivana Maksić, Ευσταθία Π. (τρία έπαινον), Νατάσσα Σιδέρη, Δανάη Σιώζιου, Nežka Struc, Τώνια Τζιρίτα Ζαχαράτου, Josip Čekolj, Sergej Harlamov, Μάριος Χατζηπροκοπίου.

Το «Το Καταφύγιο του Οδυσσέα» συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημιουργική Ευρώπη (Creative Europe) 2021-2027.

– Νικόλας Κουτσοδόντης

Aitana Ahrens

Η Aitana Ahrens είναι μια νέα ποιήτρια και σεναριογράφος από την Ισπανία. Τα πρώτα της ποιήματα εμφανίστηκαν στην ανθολογία Luna plena, από τις εκδόσεις Mariposa το 2020, την περίοδο που ακόμα σπούδαζε σκηνοθεσία στο ECAM της Μαδρίτης. Τα τελευταία χρόνια συνδυάζει την σκηνοθεσία με τη συγγραφή σεναρίου. Έχει λάβει βραβείο «Καλύτερης ταινίας και κοινού» στο τμήμα «Dissidents» του φεστιβάλ κινηματογράφου Les Gai Madrid (2022) για την ταινία Plastic Touch, καθώς και με το βραβείο «Roel de Oro» στο 26ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Medina del Campo (2023) για την ταινία «Cleo vendrá esta noche». Στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο πρόγραμμα λογοτεχνικών διαμονών «Το καταφύγιο του Οδυσσέα», παρουσίασε το έργο της στο Πανθεσσαλικό Φεστιβάλ Ποίησης.

Το έδαφος είναι υγρό και κάπως κρύο,
τα φύλλα σπάν στο πέρασμά μου.
Βρίσκομαι σ' ένα ίσωμα καταμεσής στον βούρκο και σε βλέπω από μακριά,
όπως κι εσύ εμένα
και μένεις ακίνητη.
Είμαι μέσα στον οίκο σου
κι ό,τι πατώ είναι το φαγητό σου ή η επικράτειά σου. Κι έτσι ανασαίνεις χωρίς να
σελέψει μυς.
Κάνω κι εγώ το ίδιο.
Σου δείχνω πόσο ψηλή είμαι όρθια.
Κι εσύ βλέπεις το όπλο που κουβαλώ στην πλάτη, δεν μπορώ να μπω εδώ χωρίς
αυτό.

Συγχώρα με

Λυγώ τα γόνατα κοιτώντας σε στα μάτια και ξαπλώνω ανάσκελα. Μετά από λίγο
έρχεσαι να με μυρίσεις,
αναζητάς την προέλευσή μου.
Εγώ σ' αφήνω να εμφανιστείς στο μεγαλείο σου,

δίνοντάς σου την δυνατότητα να περάσεις από πάνω μου,
να μου πατήσεις την σπονδυλική στήλη, να με κάνεις να μη μπορέσω να
ξανακουνηθώ. Μένω ξάπλα ελπίζοντας αγνότητα
Λυπάμαι τόσο που μπορώ μόνο ν' αγαπώ δείχνοντας τις ουλές μου, εναποθέτοντας
πάνω σου μια πίστη που εσύ δεν έχεις λόγο να σεβαστείς.
Εσύ όμως μου γλείφεις το σώμα

ξαπλώνεις δίπλα μου
ακούω τα φύλλα να κολλούν στη γούνα σου σου δείχνω τα μαλακά μου μέρη
χαϊδεύω τα δικά σου
αν και συνεχίζω ξαπλωμένη για να μη σε τρομάξω.

Θά 'θελα πολύ να σε καβαλήσω και να καλπάσεις σ' ένα καινούριο μέρος
θα μπορούσες άραγε να σηκώσεις το βάρος μου;
Μπορώ ν' αφήσω αυτά που κουβαλώ, αλλά θά 'πρεπε να τα ξαναπάρω κάποια
μέρα.
Δεν θέλω να τα κουβαλήσεις εσύ για μένα.

Κι έπειτα,
πόσο θα μπορούσες να τρέξεις χωρίς να ξαναδείς το πρόσωπό μου κι ας
καταλαβαίνεις πως μ' έχεις κοντά σου;

Πασαλειμένη με το σάλιο σου νοιώθω το ρύγχος σου στεγνό. Βγάζω ένα μαχαίρι αλλά δεν φεύγεις καθώς το κάνω.

Το κρατώ πάνω στον αφαλό μου, το καρφώνω κάνοντας μια τομή.
Χρειάζομαι λίγη ώρα για να ηρεμήσω και για να μην ξεχειλίζει το αίμα.

Οι σφυγμοί μου πέφτουν.
Σ' αφήνω να δεις τα σωθικά μου.
Εσύ βάζεις την γλώσσα σου και δυεισδύεις σιγά-σιγά,
το αίμα τρέχει προς το έδαφος, διότι δεν υπάρχει χώρος και για τα δυό. Φοβάμαι
τόσο πολύ μήπως τα υγρά μου ώρες-ώρες είναι πικρά αλλά δεν λες τίποτα

Σου δίνω να πείς

Σαν δύσει ο ήλιος πρέπει να φύγεις
και τα δάκρυά σου πετιούνται από μέσα σου με χρώματα που δεν είχα ξαναδει.
Λυπάμαι που 'θελες ν' αποβάλεις ό,τι σου 'δωσα.
Μέσ' στη νύχτα εκπνέω αδύναμα
και σφίγγω την πληγή για να κοιμηθώ σε διάφορες στάσεις
Το έδαφος είναι πια ό,τι πιο ζεστό σ' αυτό το μέρος.

Σκέφτομαι ότι λυπάμαι που δεν ήξερα πώς να δώσω αγάπη χωρίς να τα δώσω όλα.
Χωρίς να θέσω το σώμα μου σε κίνδυνο,
χωρίς να σου δείξω τί κουβαλάω μέσα μου.
Ξέρω πως είναι πολύ νωρίς

και πως κάποιες φορές μ' άνοιξαν από πάνω ως κάτω προσπαθώντας να με
φτιάξουν. Δεν είμαι όμως χαλασμένη,
θα ξοφλήσω όταν το αποφασίσω εγώ.

Κι αν όχι τώρα, πότε;

Κι αν όχι μαζί σου, θα υπάρξει άλλη;

Θέλει ο ήλιος να εμφανιστεί
κι εγώ να κολλήσω το πιστόλι στον λαιμό σου.

Θέλω να ξέρεις ότι θα καταφέρω να το ξεπεράσω κι αυτό,
ότι θα μπορούσα να το κάνω αλλά δεν θέλω το κεφάλι σου για τρόπαιο.
Αν νοιώθεις τούτη την βιαιότητα εκ μέρους μου προς τα πάντα θα καταλάβεις πως
έτσι είμαι. Δεν θα διστάζεις τόσο να με πλησιάσεις και να μ' αφήσεις να ανοιχτώ
μέχρι το διάφραγμα, ακόμα και ν' αφηθείς να κοιμηθείς μέσα.
Έστω κι αν το κάνω απλώς για να μη σε τρομάζουν όλα όσα θέλω να σου δώσω.

Πόσο ανόητη είμαι που αιμορραγώ στην πόρτα σου,
ξέροντας πως μπορείς απλώς να γυρίσεις να με φας,
χωρίς να έχω το κουράγιο να σε κάνω να ματώσεις αν μασήσες υπερβολικά.

Σ' αγαπώ με την πιο ριζική απ' όλες τις τρυφερότητες.

Μετάφραση: Νάννα Παπανικολάου

Γνήσιος

Εκλαμβάνοντας το ιδίωμα σαν
πέτρες από γη που περνούν
απ' τα μάτια σου
στα δικά μου
με κάνεις να κλαίω:

Καταρρέει μέσα μου το μέταλλο που σ' ακούει
και με βαραίνουν τα σωθικά μου προς τον ουρανό.

Πετρώνει η καρδιά
και το βλέπεις σαν ανασαίνω
αργά.

Σαν γατί σου προσφέρω την κοιλιά μου
και σου λέω:

ακούμπα το χέρι σου

σου ξεθάβω ψυθίρους τόσο καινούριους.
Σκέφτεσαι:

μπορεί να είναι θρήνος

Σκέφτεσαι:

μπορεί να κλαίω εγώ

Σου λέω:

δεν θα φύγω

κι ακούγεται λες και φτύνω άμμο.

Μετάφραση: Νάννα Παπανικολάου

Μ' αυτά τα χέρια
που θα μπορούσαν να με χαϊδεύουν μου δείχνεις
το εισιτήριο μιας συναυλίας.
Η γλώσσα σου στο ιδίωμα
σαν δάχτυλο που σπρώχνει μια σχίζα που δεν ήξερα πως είναι εκεί όταν
μου λες:

κοίτα

Κι ένα δέρμα που τραβιέται απ' το δικό σου σ' ένα μέλλον
όταν καταλαβαίνω πως το στάδιο όπου θα λάβει χώρα δεν είναι εκεί.
Ούτε κάπου κοντά.
Και σε ρωτώ πού βρίσκεται
Και μου λες την πόλη σου με τα ίδια χείλη που μου ψυθίρισαν
πράγματα που δεν θα γίνουν
ή λέξεις που εγώ θέλησα να υποτιτλίσω
πάνω από μια γλώσσα που ακόμα δεν ξέρω καλά.
Αν και τώρα φαίνεται πως πια ποτέ.
Πως η σημασιολογία μου είναι ξερή και είναι σπόρος σε κάθε δόντι μέσ' στο στόμα
μου
και το πότισα για το τίποτα.
Αντιλαμβάνομαι πως σύντομα θα αποσυντεθεί,
πως σκουλήκια θα τρέχουν στον ουρανίσκο μου
φωνάζοντας όλα όσα δεν ξέρω πώς να σου πω.
Θα μπορέσω μόνο να ξεστομίσω:

σε μισώ, σε μισώ, σε μισώ

Και δεν είν' αλήθεια.
Μα η επικοινωνία μας τρέφεται με πράγματα επίσης ανύπαρκτα. Μέχρι το τέλος
θα σου λέω ψέματα.
Σου λέω:

τί ωραία, χαίρομαι

Νομίζω τότε πως αρχίζεις σιγά-σιγά να εξαφανίζεσαι,
πως κάποια στιγμή θα σ' αγγίξω και θα μείνουν μόνο τα χέρια μου. Το κενό σου
βαραίνει περισσότερο απ' την παρουσία σου.
Τί απέραντη θλίψη
αυτό κι όλα τα υπόλοιπα.
Να μην μπορώ να σου τραγουδήσω σε μια γλώσσα που θα σε κάνει να μείνεις, να
μου τιτβίσεις τα πράγματα που θά 'θελα να κάνω μαζί σου.

Μετάφραση: Νάννα Παπανικολάου

‘Ολοι έχουμε δόντια

Όλα όσα με τρομάζουν με τρώνε,

εσένα το κόλον,
εμένα τον πνεύμονα

Λυπάμαι που σου δείχνω πως τα έχω όλα υπό έλεγχο,
νομίζω πως δεν είναι ψέμα.

Θα μου δείξεις έναν δρόμο χωρίς λάσπη,

θέλω να ντυθώ στα λευκά
θέλω να ντυθώ για ‘σένα.

Εσύ που βλέπεις

φως αντί για έναν πίνακα με αριθμούς,

με βλέπεις;

Μείνε μαζί μου όταν κουλουριαστώ
και πρέπει να πλησιάσεις τ’ αυτί σου για να μ’ ακούσεις να σου λέω:

Λυπάμαι,
Έχω αγκαλιάσει ζώα που δαγκώνουν

Μετάφραση: Νάννα Παπανικολάου

**Αυτά που καταπίνω,
διότι τί να σου πω;**

Η κοιλιά μου σαν στόμα που ανοίγει
και βγαίνει το έντερο,
που δεν είναι γλώσσα,
προσπαθεί να σε φτύσει σε κάθε βήμα.

Εσύ καθαρίζεις τον δρόμο,
εγώ με παράθυρα στο στήθος
λέω:

μην κλαις
έλα να κοιμηθούμε μαζί.

Έχω ελεύθερο χώρο αν και
το κορμί σου εδώ δεν χωρά πια.
Θα σ' αφήσω να μπεις ακόμα κι αν
ζουλήξεις το γυαλί στο μεδούλι μου,
τόσο που να το χάσουμε απ' τα μάτια μας
και να το ξεράσει το δέρμα μου σε μερικά χρόνια
όταν κάποιος μου πει:

σ' αγαπώ

ελπίζω αυτός ο κάποιος να μην είναι κοντά
για να μην του κάνω κακό.

Έτσι μετά από τόσο καιρό
που έπρεπε να έχω πει:

έχω μια καρδιά μεγάλη,
όχι άδεια

σ' αφήνω να κλάψεις
χωρίς να σ' αγκαλιάσω.

Παρατηρώ πώς εξέχουν τα κόκκαλά μου
όταν γράφεις με το αίμα σου στα χέρια μου:

λυπάμαι,

φοβάμαι

και το δέρμα μου επουλώνεται στον αέρα,
τρέμοντας,
έτοιμο να ξανανοίξει θέλοντας να σε συγχωρήσει.

Μετάφραση: Νάννα Παπανικολάου

Ιωάννα Λιούτσια

Η Ιωάννα Λιούτσια γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1992. Υποψήφια διδάκτορας στο τμήμα Θεατρικών Σπουδών (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου) με αντικείμενο διατριβής την τέχνη της περφόρμανς στα Βαλκάνια και τις πολιτικές της διαστάσεις. Απόφοιτη των τμημάτων Ιστορίας–Αρχαιολογίας & Θεάτρου ΑΠΘ και της Ανωτέρας Δραματικής Σχολής «Σύγχρονο Θέατρο Βασίλης Διαμαντόπουλος». Έχουν κυκλοφορήσει τέσσερις ποιητικές της συλλογές: *Ανοιχτά Φωνήεντα και Δαγκωμένα Σύμφωνα* (2022), *Η Σιωπή σε δύο χώρους* (2018), *Αρρυθμίες* (2016), *Συνομιλίες σε Μη+* (2014), μία συλλογή θεατρικών έργων για παιδιά (*12 σκετς για 19 Παγκόσμιες Ημέρες*, 2021), καθώς και οι μεταφράσεις της στα έργα του Ε. Ίψεν *Νόρμα* ή *Ο έρωτας ενός πολιτικού* (2020) και *Η νύχτα του Αγίου Ιωάννη* (2023). Ακόμη γράφει θεατρικά κείμενα για παραστάσεις. Το έργο της *First we take Manhattan, then we take Berlin* συμπεριλήφθηκε στη βραχεία λίστα του διαγωνισμού θεατρικών έργων του Berliner Festspiele 2019, ενώ έχει αποσπάσει το β΄ βραβείο στον διαγωνισμό συγγραφής θεατρικού έργου του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Β. Αιγαίου για το έργο *Τη Μοναξιά και τους Ανθρώπους να Φοβάσαι* το 2014. Είναι συνδημιουργός της ομάδας συγγραφέων δρόμου «γραφούλες» και μέλος της οργανωτικής ομάδας του διαθεματικού φεστιβάλ για το φύλο και τη λογοτεχνία «Μωβ Μέδουσες». Δραστηριοποιείται ως καλλιτέχνης της περφόρμανς από το 2013 κι έχει λάβει το γ΄ βραβείο στην κατηγορία περφόρμανς στην Μπιενάλε της Φλωρεντίας 2021 για το έργο της *Κάθε μέρα είναι μέρα της γυναίκας*. Εργάζεται ως ηθοποιός, σκηνοθέτης, δραματουργός και θεατροπαιδαγωγός.

Όταν προφέρω τη λέξη «ελευθερία»

Όταν προφέρω τη λέξη «ελευθερία»
στο νου μου έρχονται πάντα δύο εικόνες:

αγόρια της τελευταίας τάξης του δημοτικού
με τα ποδήλατα σε αγέλες
Αύγουστο
στις γειτονιές της πόλης

και

ένας έφηβος Κινέζος
αφράτος μετανάστης δεύτερης γενιάς
με πεταμένες τις πλαστικές παντόφλες
φαρδύς πλατύς έξω απ' το μαγαζί
σαν γάτος
Οκτώβρη μήνα μεσημέρι.

Γυναίκες Ερείπια

Οι γυναίκες-ερείπια
με τα πόδια τους πάνω σε δίδυμους πύργους
ταξιδεύουν μέσα στη νύχτα.
Πασαλείβονται με λάσπη
για να σ' αρέσουν όταν τις δεις
στο ανακριτικό το φως της μέρας.
Ανοίγουν τα μαλλιά τους:
χάλκινο, καστανό, ξανθό.
Σιγά σιγά ανοίγουν κι άλλα.

Οι γυναίκες-ερείπια
κρεμιούνται από κλωστές,
κλωστές ανδρών – όχι υφασμάτινες,
ξυπνούν πριν απ' τους άντρες τους και περιμένουν.

Τη ζωή τους καθορίζει μια ανάμνηση από το μέλλον,
μια εικόνα από το οικείο παρελθόν τους,
μια γυναίκα-ερείπιο:
μητέρα, αδελφή, θεία, γιαγιά.
Απόκληρες από το ίδιο τους το θρέμμα,
γυναίκες-ερείπια στήνουν τον κόσμο
και κατοικούν έξω απ' αυτόν.

Η πόλη τη νύχτα

κουβέρτες
κι άλλες κουβέρτες
σωρός κουβέρτες
μόνο κουβέρτες
κουβέρτες κάθετα
και οριζόντια κουβέρτες
σ' όλες τις αποχρώσεις του μάλλινου καφέ
ένας δρόμος στρωμένος κουβέρτες
ανάμεσα στις κουβέρτες θα βρεις κουβέρτες
κάτω πάνω γύρω από τον άνθρωπο
κουβέρτες

– πίσω του όμως στο γωνιακό πολυκατάστημα
κούκλες, κουκλάκια και τα ζώακια τους
κοιμούνται στα κρεβατάκια τους
μακάρια.

Αν τα ποιήματα ήτανε φάρμακα

Αν τα ποιήματα ήτανε φάρμακα
αν τα ποιήματα ήταν τροφή
αν οι ποιητές ήταν στους δρόμους
αν κάθονταν σε σκαμνάκια χαμηλά
αν κάποτε περνούσα από μπροστά τους
αν ήμουν άρρωστος και έβρισκα το θάρρος
θα ρωτούσα:

-Πόσο πάει ένα για τη μοναξιά;

-Ενάμισι ευρώ κι είναι δικό σας.

Αν είχα πάνω μου ενάμισι ευρώ, θα το αγόραζα
αν δεν με έτρωγε η περιέργεια θα το διάβαζα στο σπίτι
αν ήτανε καλό, όταν τελείωνε
θα ένιωθα τα χέρια σου να ντύνουνε το σώμα μου
αν, βέβαια, τα ποιήματα ήτανε φάρμακα κι εγώ
αν ήμουν έτοιμος να σε γιατρέψω.

Πρώτο πρωϊνό λεωφορείο

την ώρα που οι εργάτες συναντάνε
τα κορίτσια που γυρίζουνε από διασκέδαση,
οι φούρνοι ανάβουν τα φώτα τους μεγαλόπρεπα
για την καθημερινή τους πρεμιέρα
και τα φώτα των ξενοχτάδικων πλάι τους μοιάζουν
θαμπά καθώς χαράζει
οι άνθρωποι τους παράταιροι
με το δήθεν επίσημό τους ένδυμα
η ώρα είναι πέντε
και μια καινούρια ρουτίνα ξημερώνει για την πόλη
απαράλλαχτη·

όμως για κάποιον ίσως αλλάξει κάτι σήμερα.

Ondřej Lipár

Ο Ondřej Lipár είναι ποιητής, δημοσιογράφος και φωτογράφος. Έχει δημοσιεύσει τρία βιβλία ποίησης: *Skořápky* (*Nutshells*, 2004), *Komponent* (*Component*, 2014) και *Retro* (2023). Για περισσότερο από μια δεκαετία, συνεργάζεται με τον σημαντικό εκδοτικό οίκο Éditions Fra. Από το 2020, μαζί με την Barbora Votavoná, δημιουργεί το *Do slou*, ένα λογοτεχνικό podcast. Διετέλεσε πρόεδρος της Ένωσης Τσέχων συγγραφέων και σήμερα εργάζεται ως διευθύνων συντάκτης της Vogue CS.

Εργαστήριο

Ετοιμάσαμε με δυσφορία τον πρωινό καφέ μας
και τρυπώσαμε μες στις γωνίες
όπου τη νεότητα επικαλύπτουμε κι έπιπλα του βαλάντιου μας
με σπάνιες αποκλειστικότητες
από εκτενείς αλυσίδες ανεφοδιασμού

Σε ένα λεπτεπίστροτο τραπέζι
μοχθούμε στη παροδικότητα
Απαντάμε σε ερωτήσεις με λύσεις δημιουργικές
τις οποίες σύντομα κανείς δεν θα αγοράζει

Είμαστε ξαφνιασμένοι τόσο απ' την πείνα όσο κι απ' την ταχύτητα
με τις οποίες ικανοποιείται
Μας τρέχουνε τα σάλια κάθε που χτυπάει το κουδούνι
μια μέρα θα γελάσουμε αλύπητα με αυτό

Με βομβάρδισες στα συμπτώματα και της φαμίλιας το ιστορικό
είμαι το νόμιμό σου ανοιχτού κώδικα δουλοπρεπές ρομπότ
για πιθανές διασυνδέσεις και λάθος μηνύματα

Ένα δέντρο διαλόγου ακατάπαυστα άκαμπτο
μ' αμελητέες μονάχα αποκλίσεις
Κλιμάκωση του διαλογισμού θεραπείας
Μπορώ κάπου αλλού να σ' εξυπηρετήσω σήμερα

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Κόρτε

Συντηρώ το σπίτι αψεγάδιαστο
κατοχή

Οδηγώ τους δικούς μου επιλεγμένους θεατές
σε διαδρόμους προκαθορισμένης γλώσσας
ο καθείς με το δικό του
αρωματικό ελαφρύ όνομα

Είναι πολύ καθαρά εδώ
Γίνε όποιος θες να είσαι
Μετέφρασε τον εαυτό σου πάνω στις επιφάνειες

Τα τζιτζίκια βουίζουν
μέσα από κρυφά ηχεία
άντρες παίζουν με το κάτω μέρος της κοιλιάς τους
και πνίγουν τα πάντα

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Ισορροπία

Εισβολή για πρωινό
χαλαρώνεις μια τρύπα τη ζώνη
τσάι αυγά φοβία
ίσα που μπορείς
είναι περίοδος αιχμής
κραδαίνεις τις συσκευές σου
γλυκό αίμα

Ήπια αποστειρωμένο
κατά μια έννοια αιώνιο
Πάρε, φάε αυτό το σώμα
ανάμεσα σε δύο φέτες ψωμί
πίνε δίχως τέλος

Είναι μικρό καθάριο φωτισμένο τεχνητά
καλά πληρωμένο
Ποτέ δεν θα σου φτάσουνε γι' αυτό
καθόλου σαν μια Φορντ

Τα κεφάλια πονούν χωρίς των επικάλυψη ακουστικών
Ευρυδίκη Μέδουσα
Μην επιστρέφεις στις χθεσινές ειδήσεις
όλα συμβαίνουνε ακόμη
χωρίς να έχει σημασία εάν
βρίσκεσαι σε διακοπές

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Ο ήχος κλήσης μου είναι ένα κλικ

Έχεις το εισιτήριο της πτήσης σου, τον μυϊκό σπασμό
ακριβώς σαν τις μέρες που εναλλάσσεις κολόνιες
δεν είσαι σίγουρος ακριβώς ποιός είσαι

Αναμένεις μια μισοτελειωμένη φράση
να σου δώσει ένα σημάδι, να αληθέψει
ακολουθείς πιστά τα βήματα των καταναλωτών
τις μοναδικές τους διευθύνσεις, τα κοινά απωθημένα

Στο τέλος πέφτει το σκοτάδι και οι λέξεις χάνουν τη λάμψη τους
ως και τα οδοντικά αποτυπώματα γίνονται αφετηρία για βελτίωση
ξέρεις πόσο κοστίζει αυτό το σώμα τη βδομάδα;

Πλήρως επιπλωμένα άγχη
με άριστες επιφάνειες και θεαματικές οικονομικές προοπτικές
ολοκληρωμένες με μια θέση
ολόπλευρες ανέσεις εκεί τριγύρω

Αγοράζεις το χρέος των εκπληρωμένων ονείρων

Τα ψίχουλα είναι ψίχουλα σε κάθε διεύθυνση
πες ο,τι θες

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Στον δικό του χρόνο

Δεν πέρασε δα καιρός από τότε που με καλόπιασες και με πίεσες
τα μαλλιά σου λευκανθίκαν απ' τον ήλιο
Τη στιγμή αυτή, σκορπίζω άμμο γύρω από το σπίτι
τα καλώδια φλυαρούν για μια διάσκεψη υπερδυνάμεων

Θα ήθελα να εξάγω μικρά έργα τέχνης
απ' τα καφαλιασμένα άκρα σου και να παραμείνω στο σκοτάδι
μα η καταστροφή παραμονεύει ακόμη και στις λωρίδες του μη μαυρισμένου
δέρματος

Ενόσω εκπέμπουν για τις ζώνες απαγόρευσης, θαραλλέα εμείς τραβάμε σε μια
περιήγηση του σώματος μας
με γέλια κι ένοχες αναμνήσεις
απ' τα πρωτοσέλιδα ειδήσεων στο διαδίκτυο
Ηγεμονικά νερά παφλάζουνε στην αγκαλιά σου
Όταν πλοία κι ηπειρωτικά εδάφη βρίσκουν μεταξύ τους είμαστε στα καλύτερα μας

Θέλω να σε ταΐσω υπεργινωμένες φράουλες και να ηγηθώ ηλιθιωδών εκρήξεων
μα ωστόσο παρασύρομαι κι ο φόβος αναλώνει τα υπολείμματα
δεν είναι μακριά η στιγμή που όλα θα έχουνε περάσει

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Ivana Maksić

Η Ivana Maksić γεννήθηκε το 1984 στο Κραγκούγιεβατς (Γιουγκοσλαβία). Γράφει ποίηση, μικρά πεζά, δοκίμια και μεταφράζει από τα αγγλικά. Έχει εκδώσει τα βιβλία ποίησης: *O telo tvori me (Oh Body Em-body Me, 2011)*, *Izvan komunikacije (Beyond Communication, 2013)* και *Kćeri, zar ne vidiš da gorim (Daughter, Can't You See I'm Burning, 2020)* που ήταν υποψήφιο για τα βραβεία Dušan Vasiljević και Vasko Popa, το 2021. Το πρώτο της βιβλίο με μικρά πεζά με τίτλο *Vejavica (The Blizzard)* πρόκειται να εκδοθεί το καλοκαίρι του 2023.

Κείμενά της έχουν συμπεριληφθεί σε ανθολογίες και συλλογικούς τόμους και έχουν δημοσιευτεί σε τοπικά λογοτεχνικά περιοδικά καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις Η.Π.Α. Ποιήματά της έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, τα ιταλικά, τα σλοβενικά και τα ελληνικά.

Η Maksić συμμετείχε σε λογοτεχνικά φεστιβάλ στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (Poligon, 2021), τη Σερβία (World Poetry Day, Βελιγράδι, 2023 και 2016· AFŽ Novi Sad, 2020), την Ιταλία (Palabra en el mundo Venezia, 2020), την Κροατία (SUR, 2019), το Κόσοβο (POLIP, 2019) και τη Σλοβενία (IGNOR, 2018) και ήταν συνεπιμελήτρια δύο ποιητικών συλλογών (REZ, 2016· *Do zuba u vremenu*, 2014). Εργάζεται ως συγγραφέας, ανεξάρτητη μεταφράστρια και εξ αποστάσεως καθηγήτρια αγγλικών.

Κόρη, δεν βλέπεις οτι καίγομαι

τη μέρα εκείνη, εδώ πέρα, άλογα πεθαίνουν
όλοι οι καβαλάρηδες, δικοί μου, μέσα απ' την ομίχλη, με δόρατα,

μέσα απ' το νερό, το αίμα, το δάσος, τη φωτιά,
φωτιά, ω εσύ φωτιά, καίγομαι, λένε

ίβανα, λένε, εκείνη, αυτή η γυναίκα, μια γυναίκα, εγώ,
στα άκρα, ως το τέλος, πάντα μέσα από τα μυστικά

μιας δίνης, ενός ανεμοστρόβιλου, οι μπότες καταστράφηκαν
το κύμα έσκαγε, ποτέ, ξέρεις,

σκλάβοι οδηγοί μιας περασμένης ζωής
δεν είχαν υποχωρήσει, κόρη μου, φωτιά,

μικρές φλόγες κυλούν, κολύμπα,
φύγε μακριά μου, κολύμπα

μέσα απ' όλες τις καταιγίδες της θάλασσας, γίνε ένα κομμάτι παγωμένου άνθρακα,
γίνε ένα αόρατο διαμάντι,

μόνο μη σέρνεις τα βάρη αιμομικτικών
υιών μαζί σου, μη μιλάς πολύ,

άλλαξε, μεταμόρφωσε τον εαυτό σου, πες όχι σε όλα
κάν' το ήσυχα

όχι όμως τη φωτιά, με τη φωτιά ξύπνα, καίγε, μην ψάχνεις
για μια σκάλα, απόφυγε τις κηδείες, μη φοράς

παπούτσια, μακριά απ' τα αναρρωτήρια,
μη δώσεις στην ηθική την παραμικρή σημασία,

εσύ, μακρινή μου φίλη,

μη φοράς λευκά, μην, ποτέ,
σαν ανυπακοή στάσου, σαν πέτρα, σαν άνθος ροδιάς

κανέναν μη χαιρετάς, ούτε καν εμένα, ούτε καν από μακριά
μη χαιρετάς, να απεχθάνεσαι τους αποχαιρετισμούς,

μην τεντώνεις το χέρι σου σα να χαιρετάς
μην καλλιεργείς μια σφαίρα στην παλάμη σου,

μη σπας τα βέλη, άφηνέ τα, στη σάρκα,
οι άλλοι δεν τα βλέπουν

μην αγκαλιάζεις όταν φεύγεις
οι άλλοι δεν βλέπουν

μην καταστρώνεις φυγές και πληγές
οι άλλοι δεν βλέπουν

κόρη, φωτιά, δική μου δεν είσαι, τρέξε μακριά
απλώς εξαφανίσου, οι άλλοι δεν βλέπουν,

απλώς εξαφανίσου.

Μετάφραση: Χρήστος Κολτσιδας

Δωσ' μου ένα πλοίο για να κρατήσω ένα ημερολόγιο πλοίου

είπε η ποιήτρια
θα 'θελα να δείξω τον σεβασμό μου,
σ' εκείνη που ήξερε πόσες καμαριέρες είχαν σκοτωθεί
πριν και την ίδια σπρώξει απ' το κατάστρωμα
ένας συγγραφέας στην προσπάθειά του να γράψει ένα ερωτικό μυθιστόρημα
που ακόμα αναφέρουν αιώνες αργότερα
στις αφηγήσεις τους οι σύγχρονοί μου.

Μετάφραση: Χρήστος Κολτσιδας

Οι άνθρωποι είναι σιωπηλοί

*

Ίσως κάποιοι θα μπορούσαν ακόμη και να
λικνίζονται στο ρυθμό της γραμμής παραγωγής
συντάσσοντας εγχειρίδια για μελλοντικά πρώην
είδωλα, να μεταφέρουν το πρωί ανθρώπους απ' τα πάρκα
μέσα σε νεκρόσακους.

Ίσως αυτή η αποστασιοποίηση
ήταν αυτό που δε χόρτασε ποτέ του, κι έτσι
πάντα κρύωνε, και δε θα 'ριχνε πάνω του
ούτ' ένα απ' τα εντόσθια
τα εμφανώς διαθέσιμα
και τόσο ίσα, κομμάτια
επιδέξια και με σκοπό προετοιμασμένα για ένα ολόκληρο
έθνος, ώστε αυτός εδώ εύκολα να μπορεί
να τα σκατώσει και να μην τυλιχτεί
μ' εκείνη τη σημαία ζεστασιάς που μέρα-νύχτα
κυμάτιζε αφειδώς πάνω
απ' τα ξαδέρφια και τους γείτονές του,
που μπροστά τους ήταν μ' έναν τρόπο
τόσο αποκαρδιωτικά γυμνός, τόσο πολύ
σκλάβος.

Μετάφραση: Χρήστος Κολτσιδης

Γιατί πεθαίνουν άνθρωποι στη Σερβία;

Στη Σερβία τις 14 απ' τις 15 εγχειρήσεις
τις κάνουν χασάπηδες.

Υπάρχει πάνω από 90% πιθανότητα
η κόρη σου να μην επιβιώσει.

Οι εγχειρήσεις σε οδηγούν στην απόγνωση.
Όσο σκληρά κι αν προσπάθησες, δεν ήταν αρκετό.

Κοιμήθηκες μιάμιση ώρα κάθε εικοσιδύο ώρες.
Τα χέρια του χρόνου σε ρημάξανε.

Γι' αυτό δεν πήγες σε λογοτεχνικές συναντήσεις.

Ξεκινούνε πάντα στις 8 μ.μ.
στα μισά του διαλείμματός σου για τσιγάρο.

Μετάφραση: Χρήστος Κολτσιδας

Αναμένοντας

Ανάμεσά μας ζούνε δολοφόνοι.

Άνθρωποι που αντί για «επανάκτηση» λένε «φυγή».

Ενάντια στον πόνο, την επιθυμία και τον θυμό, έχουν την ίδια λέξη – μετανάστευση.

Να ξεχαστούν όλα τα πρόσωπα, όλα τα σώματα που υποφέρουν, όλα δικαιολογούνται με τη φυγή.

Αποκαθιστούν τη συναινετική τύφλωση τρέχοντας μακριά.

Η ψυχή μεταναστεύει με τη μετατόπιση του σώματος

επ' αόριστον, κατά σύμβαση. Νομίζουν ότι: όταν τρέχουν,

δεν αφήνουν ίχνη. Τα ίχνη που βλέπουν οι

άρρωστοι, εκείνοι που (θανάσιμα) περιμένουν και που η ψυχή τους μόνο το σώμα τους έχει για να πιαστεί.

Υπάρχουν κορμιά που η ψυχή τους δεν μπορεί να φύγει.

Κορμιά εργάτες. Εργάτες που οι ψυχές τους είναι

όσοι πνίγηκαν στα κύματα παραλιών

χωρίς ναυαγοσώστη.

Να οχυρώνεσαι στον εαυτό σου.

Να είσαι εκεί που αναμονή σημαίνει πτώση και άνοδος

ξανά.

Η αναμονή είναι ένα ποτήρι που δεν μπορείς να ξεχειλίσεις. Δεν είναι ποτέ αρκετά άδειο.

Μετάφραση: Χρήστος Κολτσιδης

Ευσταθία Π. (τρία έψιλον)

Η Ευσταθία Π. (τρία έψιλον) γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1994. Σπούδασε ελληνική Φιλολογία και Γενική Συγκριτική Γραμματολογία.

Η πρώτη της συλλογή *γνωρίζω αυτές που πλέκουν στη μέση της θάλασσας* έλαβε το βραβείο ανέκδοτης συλλογής των εκδόσεων Θράκα το 2022 καθώς και το βραβείο Γιάννης Βαρβέρης (πρωτοεμφανιζόμενη-ος στην ποίηση) της Ένωσης Συγγραφέων.

οι γυναίκες από την ασία πλέκουν, μηχανή, γαζί, βελόνα, κεντούν
στα δεξιά του κέντρου κράτησης υπάρχουν χωράφια βαμβάκια

έφυγες και δεν είπες γεια

τα μικρά παιδιά χορεύουν χούλα-χουπ με το πλανόδιο τσίρκο. μου ζητάνε να
κουβαλήσω ένα φανταστικό μπαούλο και όταν το ανοίγω μέσα του ζει ένα άλογο

χλιμιντρίζει σ' άλλη γλώσσα

πριν χαθείς έδεσες στο χέρι μου ένα κορδόνι κι έκαψες τις άκρες
να μην μπορεί να λυθεί

ξηλώνεις το συρματοπλεγμα κι αλλάζεις χώρες σε παράλογη
σεκάνς

ακόμα κι όταν σκηνοθετεί γυναίκα
η φρίκη αποτυπώνεται πάντα συμβατικά

Λέσβος

εκείνη τη χρονιά με τα 21 φεγγάρια, δε μίλησε κανείς
τότε πέρασε μια ολόκληρη γενιά που κανείς δε μιλούσε, και σαν να

μην έφτανε αυτό δεν έπραξε ποτέ κανένας, μέχρι που όλοι ξέχα-
σαν την έννοια της πράξης

πλην ελαχίστων εξαιρέσεων που βάραν τα κεφάλια τους
στον τοίχο
δοκιμάζοντας αντοχή υλικών

39.1067° βόρεια, 26.5573° ανατολικά

*παρακαλούμε να συνεισφέρετε κυρίως σε είδη πρώτης ανάγκης:
βρεφικές τροφές, μπάρες δημητριακών, σερβιέτες, ξυραφάκια*

στο σπίτι ξεβράζονται παιδιά
ωρίμασαν νωρίς τα παιδιά

δε φτάσαμε πάτο
σαπίσαμε κιόλας

σαν φρούτα κορμιά επιπλέουν στην Επάνω Σκάλα
στα πνευμόνια τους μέσα τριγυρίζουνε ψάρια

Συζήτηση με τον νεκρό παππού που 'ταν δάσκαλος

κοίτα,

εμένα τα παιδιά μου
μπορεί να μην έκαναν τον γύρο του κόσμου σε ογδόντα μέρες αλλά
τους παίρνει δυο τρία χρόνια να διαβούν το σύνορο
και μια θάλασσα

αν δεν ανθίσουν στον πάτο της

όταν νυχτώνει στο λιμάνι ξέρω
πώς ακριβώς σκάει το χρώμα στο κύμα
κι αν κοιτάς στο βάθος ευθεία πάντα βρίσκεις τις νύχτες
μισό το φεγγάρι

αν

έβγαζες απ' την τσέπη σου ένα καλαμάκι και ρουφούσες
τη θάλασσα, θα μου έπαιρνε περίπου δέκα λεπτά
να περάσω απέναντι

αν

δεν μπλέκονταν στα πόδια μου δόντια και μπουκάλια αναψυκτικών

αν

δεν κολυμπούσαμε στα ίδια νερά με δεκάδες
ανθρωπιστικές αποστολές
από την δύση στην ανατολή και από την ανατολή στη δύση είναι
μια ανάσα δρόμος

θα το ήξερες αν είχες πάει στη μυτιλήνη

Νατάσσα Σιδέρη

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1981. Είναι θεατρική συγγραφέας, διηγηματογράφος και μεταφράστρια. Σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Συγκριτική Πολιτική στο University of York της Αγγλίας και Σύγχρονη Γαλλική Φιλοσοφία στο King's College του Λονδίνου, ενώ αυτό το διάστημα παρακολουθεί το ΠΜΣ «Ελληνικό και Σύγχρονο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση» στο ΕΚΠΑ. Τα πρώτα της θεατρικά έργα γράφτηκαν και παρουσιάστηκαν στα αγγλικά. Το 2013, το έργο της με τίτλο «Στη γέφυρα» («On The Bridge») απέσπασε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό που διοργάνωσε η ομάδα Origins και παρουσιάστηκε στο αγγλικό κοινό τον ίδιο χρόνο, ενώ το 2014 το έργο της «Το νησί της αθανασίας» («The Island of Immortality») βραβεύτηκε στον διαγωνισμό θεατρικού έργου του ιδρύματος Ronald Duncan Literary Foundation και περιόδευσε στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σκηνοθεσία της ομάδας The Certainty of Chance Theatre Company. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα το 2015, παρακολούθησε το Στούντιο Συγγραφής του Εθνικού Θεάτρου. Το 2016, η Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών της απένειμε έπαινο για τη νουβέλα «Τρεις στις πέντε». Το 2017, το έργο της «Τιτανομαχίες» (Σοκόλη) παρουσιάστηκε στο Εθνικό θέατρο σε σκηνοθεσία Υρώς Μανέ, ως μέρος της δράσης Ο Συγγραφέας του Μήνα. Το 2018, κυκλοφόρησε η πρώτη της συλλογή διηγημάτων με τίτλο «Κυρίαρχοι πονηροί λογισμοί» από τις εκδόσεις Μωβ Σκίουρος, με την οποία απέσπασε το βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου πεζογράφου του περιοδικού «Ο Αναγνώστης». Το 2021, κέρδισε το Α' βραβείο στον διαγωνισμό θεατρικής γραφής MYTHOS?! που διοργάνωσε το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος σε συνεργασία με το θέατρο του Regensburg με το έργο «Δεσμώτης». Το 2022 έγραψε τα κείμενα για την παράσταση «Μάγισσες» που παρουσιάστηκε στο ΠΛΥΦΑ και στα Δημοτικά Σφαγεία Ταύρου. Διηγήματα και μονόπρακτά της έχουν συμπεριληφθεί σε ελληνικά και ξένα έντυπα.

Το τραγούδι της αγέλης (απόσπασμα)

«Η μάνα σου είναι πουτάνα, είναι πουτάνα, είναι πουτάνα».

Στο δημοτικό του το τραγουδούσαν καθημερινά στο σχόλασμα. Απέναντι απ' το σχολείο, στο πεζούλι. Εκεί του έστηνε ενέδρα η αγέλη των ομόθυμων. Κι όταν τον έβλεπαν να πλησιάζει τα στόματα άνοιγαν, τα πνευμόνια δούλευαν, οι γλώσσες πάλλονταν και περιδιάβαιναν ελεύθερα στα στόματα και σε συνεργασία με όσα δόντια τύχαινε να βρουν κάθε φορά διαθέσιμα τραγουδούσαν το ρυθμό που έπαιζε ήδη δυνατά στο κεφάλι του: «η μάνα σου είναι πουτάνα, είναι πουτάνα, είναι πουτάνα».

Μερικές φορές, τις μέρες που κανένα δόντι δεν έσπαγε, κανένα στήθος δεν πέταγε, καμία μύτη δε μάτωνε μαρκάροντας την πορεία της στον δρόμο προς τις βρύσες, η αγέλη του τραγουδούσε και στο διάλειμμα. Αν και αυτό, είναι η αλήθεια, ήταν πιο σπάνιο και το πεζούλι απέναντι απ' το σχολείο παρέμεινε μέχρι το τέλος του δημοτικού το βασικό θέατρο των επιχειρήσεων.

Άλλες αγέλες τραγούδησαν πριν και μετά τον ίδιο σκοπό στην αδελφή και τα αδέρφια του. Εκείνος, ο δεύτερος, ο μεσαίος, είχε τρία χρόνια διαφορά από τον πρώτο, τρία από τον μικρότερο κι εφτά από το κορίτσι. Επειδή οι γέννες της μάνας του έμοιαζαν να ακολουθούν κάποιου είδους δρομολόγιο, το αστείο βγήκε από νωρίς. Αν το κορίτσι άργησε ένα χρόνο να εμφανιστεί είναι γιατί χτενιζόταν κι έχασε το τρένο. Όταν τελικά επιβιβάστηκε, όλοι ξαφνιαστήκαν. Και περισσότερο από όλους η μάνα, που στους εννέα μήνες κύησης ποτέ δε σκέφτηκε ότι όταν έφευγε η κοιλιά θα της έμενε μια κόρη.

Αντικρίζοντας από ψηλά το σπίτι με τα μπαλώματα ύστερα από έντεκα χρόνια απουσίας, θυμήθηκε τη μάνα του με την αγκαλιά απροσπέλαστη και καρουμπαλιασμένη να του λέει να κάνει υπομονή, πως όπου να 'ναι τη θέση του καρούμπαλου θα πάρει ο αδερφός του, ο τέταρτος, και πως μετά θα μπορούν να περιφέρονται όλοι μαζί στο χωριό όπως οι Ντάλτον στο Λούκι Λουκ που διάβαζε ο μεγάλος. Όταν αυτό δεν έγινε, πιθανώς για να την εκδικηθούν, η μάνα κι ο μεγάλος αδερφός που είχε στο μεταξύ ανακηρυχθεί *de facto* άντρας του σπιτιού, αποφάσισαν να βγάλουν την παρέκκλιση Άβερελ. Θα περνούσαν χρόνια, πέντε συγκεκριμένα, μέχρι να κοπεί το όνομά της σε Άβα. Ακόμη κι αυτό χρειάστηκε να το κάνει μόνη της.

Το σπίτι στην άκρη του βράχου το είχε χτίσει ο ψαράς πατέρας της μάνας του. Μια μέρα, όταν μεγάλωσε αρκετά για να ρωτήσει γιατί το δικό τους σπίτι τους ήτανε τόσο μακριά από τα υπόλοιπα, η μάνα του απάντησε πως ο ψαράς είχε θελήσει να δελεάσει τη θάλασσα. Αν έπαιρνε το σπίτι στα ανοιχτά δε θα χρειαζόταν πια να βγαίνει με τη βάρκα. Η θάλασσα δεν έκανε τη χάρη του ψαρά και το σπίτι παρέμεινε μετέωρο στο βράχο του. Όταν μεγάλωσε ακόμη περισσότερο, αναρωτήθηκε συχνά κατά πόσο ο άγνωστος άντρας, που ποτέ δεν του πέρασε απ' το μυαλό ν' αποκαλέσει «ο παππούς», είχε προδιαγράψει ή απλά

μαντέψει τη μοίρα των επόμενων γενιών όταν έχτισε την αυλή τους στα κύματα. Όταν τους έκανε γείτονες με τους γλάρους και τα ψάρια.

Ο άγνωστος άντρας έμαθε ευτυχώς στη κόρη του να ψαρεύει κι έτσι δεν πείνασαν ποτέ στα σοβαρά. Δεν της έδειξε, όμως, πως να φτιάχνει τις διαρροές στη στέγη, ίσως γιατί ανέθεσε νοερά αυτού του είδους τη δουλειά στον μελλοντικό άντρα του σπιτιού, που κανονικά θα έπρεπε να φτιάξει κάποια μέρα έτοιμος αντί να παραχθεί επί τόπου. Όταν αυτό δεν έγινε, το σπίτι άρχισε να γεμίζει τσίγκινα μπαλώματα, κάθε χρόνο και περισσότερα περιμένοντας τα αγόρια να μεγαλώσουν. Ώσπου η καλύβα άρχισε να μοιάζει περισσότερο με γλυκό τυλιχτό σε αλουμινόχαρτο, παρά με κατοικία ανθρώπων.

ο πατέρας μου ήταν ψάρι στα χέρια και το σώμα του λέπια αντί για τρίχες το ήξερα από μικρή τα ρούχα τα φορούσε για να κρύβει αυτό που ήταν από τους άλλους όταν έβγαινε όπως το σπίτι έκρυβε εμάς όταν έβγαιναν οι άλλοι

Παρόλ' αυτά, τις μέρες που εκείνος, ο μεσαιός, έχανε επίτηδες την τελευταία ώρα του σχολείου γιατί δεν είχε άλλες αντοχές για το καθημερινό ραντεβού με το πεζούλι, ένιωθε κάτι μεταξύ οίκτου κι ευγνωμοσύνης διακρίνοντας από μακριά το σπίτι να στέκεται εκεί, κρυμμένο κάτω απ' τα τενεκοδόφυλλα, πιστό κι αγέρωχο να τους προστατεύει. Όπου κι αν βρέθηκε μετά, στην πόλη, στην ξένη χώρα, στην ξένη ήπειρο, πήρε μαζί του την εικόνα του σπιτιού που λύγιζε κάτω από το βάρος αλλά δεν έπεφτε. Αυτή και το τραγούδι της αγέλης.

η μάνα μου ήταν γοργόνα ο πατέρας μου το ψάρι μου το είπε όταν ήμουν μικρή και ρώτησα ή του το είπα εγώ και έγενευσε ή τίποτα από τα δύο και το φαντάστηκα το σπίτι πάνω στο βράχο το έχτισε για τη γοργόνα όχι για μένα για μένα τίποτα ποτέ μόνο σιωπή για να μπορεί να πηδάει η γοργόνα απ' το παράθυρο όταν η θάλασσα την καλούσε πίσω γύρνα της έλεγε είσαι δική μου γύρνα

Το ότι τα γεννητούρια επιτρέπονταν μόνο το Μάρτιο ήταν ο πρώτος και τελευταίος απ' τους κανόνες του σπιτιού που ίσχυσαν και για την αδερφή του. Παρά τα εφτά του χρόνια, όταν γεννήθηκε το κορίτσι κάτι κατάλαβε. Δεν ήξερε ακόμη πως να το πει αλλά το άκουγε στη φωνή της μάνας του. Μετά, όταν διάλεξε στρατόπεδα, αποπειράθηκε να του βρει όνομα. Το είπε απέχθεια, αδιαφορία, μνησικακία, ζήλια. Το έλεγε με πολλές λέξεις γιατί καμία δεν κατάφερνε να το πει απόλυτα.

για να την ξεγελάσει να μείνει περισσότερο ο ψαράς άφησε τον κόσμο της να μπει μέσα στο σπίτι έμειναν μαζί μας για πάντα άμμος αστερίες κοχύλια φύκια αχιβάδες όστρακα κόκκαλα πλαγκτόν κομμάτια βράχων πλοίων άγκυρες βότσαλα ψάρια ολόκληρα μέσα σε κουβάδες λεκάνες νεροχύτες γεμάτους όχι νερό αλλά θάλασσα και το σπίτι μπερδεμένο να φιλοξενεί απρόθυμα ό,τι είχε χτιστεί για να κρατήσει έξω

Δεσμώτης (απόσπασμα)

Πράξη Τρίτη, σκηνή Τρίτη

(ΝΗΦΟΣ και ΠΕΤΑΛΙΑ. Ο ΝΗΦΟΣ δουλεύει.)

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Μα εγώ θέλω να ζήσω ελεύθερη.

ΝΗΦΟΣ:

Θα γίνει κι αυτό. Αλλά αργότερα.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Δε νομίζω πως μπορώ να περιμένω.

ΝΗΦΟΣ:

Μπορείς. Όλοι το κάναμε.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Δε νομίζω πως είμαι σαν εσάς.

ΝΗΦΟΣ:

Κανένας δεν ήταν πριν γίνει.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Μα δε θέλω να γίνω σαν εσάς. Ούτε σαν εσένα, ούτε σαν τους γονείς μου.

ΝΗΦΟΣ:

Αυτή τη στιγμή δεν έχεις επιλογή. Το παιχνίδι είναι παλιό, και, κατά βάση, απλό. Μέχρι να ενηλικιωθείς, ανήκεις στους γονείς σου. Μετά αποκτάς την ελευθερία σου και πρέπει να βρεις τρόπο να τη χρηματοδοτήσεις.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Δεν αγοράζεται η ελευθερία.

ΝΗΦΟΣ:

Δεν είπα αυτό. Είπα πως έχει κόστος. Ένα κόστος που αναλαμβάνουν οι γονείς μέχρι να γίνεις πολίτης.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Τα ξέρω αυτά. Η αγαπημένη ασχολία της μαμάς μου είναι να μου λέει πόσα έχουν ξοδέψει για μένα.

ΝΗΦΟΣ:

Έχει μια δόση αλήθειας.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Μπορεί, αλλά εγώ δε ζήτησα τίποτα. Ούτε καν να γεννηθώ.

ΝΗΦΟΣ:

Η υποχρέωση βασίζεται στην απολαβή, όχι στην πρόθεση.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Την υποστηρίζεις;

ΝΗΦΟΣ:

Όχι, βέβαια.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Έτσι μοιάζει.

ΝΗΦΟΣ:

Μίλησες για ελευθερία. Σου εξηγώ απλά τις προϋποθέσεις.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Η ελευθερία δε γίνεται να έχει προϋποθέσεις.

ΝΗΦΟΣ:

Κι όμως. Πρέπει πρώτα να απελευθερωθείς για να γίνεις ελεύθερος. Εσύ, για παράδειγμα, πρέπει να φροντίσεις να περάσεις στο πανεπιστήμιο. Κάπου μακριά. Όπου οι γονείς σου δε θα μπορούν να σε ελέγχουν.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Έχεις δει τα γαμπρά νύχια της μάνας μου; Ποτέ δε θα μ' αφήσει να φύγω.

ΝΗΦΟΣ:

Δεν έχει επιλογή. Όσο πιο πολύ μεγαλώνεις, τόσο πιο πολύ θα της φεύγεις. Κι όταν πα βρεις δουλειά και πας σε δικό σου σπίτι, δε θα μπορεί πλέον να σε περιορίσει.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Από τώρα μ' έχει απειλήσει πως μια μέρα θα αρρωστήσει και θα χρειαστεί να τη γιαιοπορευώ.

ΝΗΦΟΣ:

Είναι υποχρέωσή σου κι αυτό. Μέρος του παιχνιδιού.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Κι αν με καταστρέψει, όπως η δική σου μάνα;

ΝΗΦΟΣ:

Είπα πως το παιχνίδι είναι απλό, όχι ότι είναι εύκολο.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Μου είπες πως κάπου μέσα σε όλα αυτά υπάρχει ελευθερία.

ΝΗΦΟΣ:

Υπάρχει. Σε κάποιο βαθμό.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Εγώ δεν τη βλέπω. Εγώ το μόνο που βλέπω είναι υποχρεώσεις από τη στιγμή που γεννιέσαι. Ίσως και πριν γεννηθείς. Όταν ακόμη είσαι μια σκέψη στο μυαλό των γονιών σου, ήδη τους γηροκομείς, τους παρηγορείς, τους πληρώνεις τη σύνταξη, τους προσφέρεις χαρές με τις επιτυχίες και το όνειρα που σου έχουν ήδη χρεωθεί. Ένας αγώνας δρόμου ανάμεσα σ' εσένα και το άλλο παιδί, το σωστό, που έπλασαν οι γονείς σου στο κεφάλι τους.

ΝΗΦΟΣ:

Δε σου λέω πως έχεις άδικο.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Τότε πώς μπορείς να μου μιλάς για ελευθερία; Εσύ, απ' όλους τους ανθρώπους;

ΝΗΦΟΣ:

Γιατί εγώ, περισσότερο από οποιονδήποτε, είμαι η ζωντανή απόδειξη ότι αξίζει να παλεύεις γι' αυτή.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Από φίλος της οικογένειας έγινες σκλάβος. Το δουλάκι μας.

ΝΗΦΟΣ:

Δουλεύω μέχρι να ξεχρεώσω. Δεν ντρέπομαι για αυτό.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Εγώ πάλι ντρέπομαι που στο σπίτι μας έχουμε ένα δουλάκι σαν αυτά που βλέπω στην τηλεόραση.

ΝΗΦΟΣ:

Δεν είναι το ίδιο.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Ποια είναι η διαφορά;

ΝΗΦΟΣ:

Εκείνοι είναι φτωχοί άνθρωποι από χώρες διαλυμένες. Θα έκαναν τα πάντα για ένα κομμάτι ψωμί. Επιπλέον, τους εξαναγκάζουν. Τους παίρνουν τα διαβατήρια και δεν μπορούν να φύγουν. Εγώ, από την άλλη, είχα επιλογή.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Εννοείς πως είσαι εδώ γιατί το διάλεξες;

ΝΗΦΟΣ:

Ήταν ο μόνος τρόπος να κρατήσω το σπίτι μου.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Άρα σε υποχρέωσαν.

ΝΗΦΟΣ:

Θα μπορούσα να παραιτηθώ, αλλά εγώ επέλεξα να συνεχίσω να παλεύω.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Αν ονομάσεις τη σκλαβιά αγώνα, πάλι σκλαβιά θα είναι. Απλώς με άλλο όνομα.

ΝΗΦΟΣ:

Δεν έχεις δίκιο. Μια μέρα θα τελειώσει όλο αυτό και θα ξαναγυρίσω εκεί που ανήκω.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Πού είναι αυτό;

ΝΗΦΟΣ:

Στο σπίτι μου, όπου θα είμαι ελεύθερος.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Ελεύθερος να πληρώνεις ό,τι άλλο σου φορτώσουν τα διάφορα αρπακτικά σαν τους γονείς μου.

ΝΗΦΟΣ:

Κάθε μορφή ελευθερίας έχει τίμημα.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Όχι η πραγματική.

ΝΗΦΟΣ:

Ίσα ίσα, αυτή έχει το μεγαλύτερο. Χωρίς την ασφάλεια της κοινωνίας, ο άνθρωπος είναι ευάλωτος. Στην αγέλη υπάρχει προστασία, αλλά το κάθε μέλος της όλο και κάτι θα χρειαστεί να θυσιάσει.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Εμένα δε με καλύπτει αυτό. Αυτή την ελευθερία, εγώ δεν τη δέχομαι.

ΝΗΦΟΣ:

Θα τη δεχτείς. Αν όχι σήμερα, μια άλλη μέρα.

ΠΕΤΑΛΙΑ:

Όχι.

ΝΗΦΟΣ:
Θα μεγαλώσεις.

ΠΕΤΑΛΙΑ:
Ποτέ. Όταν απελευθερωθώ, εγώ θα ζήσω πραγματικά ελεύθερη. Και τότε θα γυρίσω να πάρω κι εσένα.

ΝΗΦΟΣ:
Σ' ευχαριστώ.

ΠΕΤΑΛΙΑ:
Δε με πιστεύεις;

ΝΗΦΟΣ:
Σε πιστεύω. Απλώς ελπίζω πως μέχρι τότε θα έχω φύγει.

ΠΕΤΑΛΙΑ:
Αν ξέρω τον πατέρα μου, δε θα σ' αφήσει ποτέ.

ΝΗΦΟΣ:
Μην ανησυχείς για μένα. Βρες εσύ τον τρόπο να ζήσεις ελεύθερη κι όπου κι αν είμαι θα έρθω να σε βρω.

ΠΕΤΑΛΙΑ:
Το υπόσχεται;

ΝΗΦΟΣ:
Το υπόσχομαι.

(Δίνουν τα χέρια.)

Δανάη Σιώζιου

Η Δανάη Σιώζιου γεννήθηκε το 1987 και μεγάλωσε στην Καρλσρούη της Γερμανίας και στην Καρδίτσα. Σπούδασε Αγγλική και Ελληνική Φιλολογία και σε μεταπτυχιακό επίπεδο Πολιτιστική Διαχείριση και Ευρωπαϊκή Ιστορία. Η ποιητική συλλογή «Χρήσιμα Παιδικά Παιχνίδια», έλαβε το Κρατικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Συγγραφέα, το βραβείο «Γιάννη Βαρβέρη» της Εταιρείας Συγγραφέων. Η δεύτερη ποιητική της συλλογή «Ενδεχόμενα Τοπία» ήταν υποψήφια για το Κρατικό Βραβείο Ποίησης και άλλα βραβεία. Ποιήματά της έχουν μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες ενώ και τα δυο της βιβλία κυκλοφορούν στη Γερμανία από τον εκδοτικό οίκο Parasitenpresse. Η ίδια έχει συμμετάσχει σε πολλά φεστιβάλ, εκθέσεις βιβλίου, residencies και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στην Ευρώπη. Είναι μέλος του δικτύου ευρωπαϊκών ποιητικών φεστιβάλ Versopolis, του «Εργαστηρίου για την Ιστορία του Βιβλίου» στο ΕΚΠΑ και της οργανωτικής ομάδας του φεστιβάλ για το φύλο και τη λογοτεχνία «Μωβ Μέδουσες». Συμμετέχει επίσης στην ομάδα δρόμου «Γραφούλες».

Εργάζεται στους τομείς της εκπαίδευσης και της πολιτιστικής διαχείρισης. Το τρίτο της βιβλίο, «Επιστολές» κυκλοφόρησε το 2024 από τις εκδόσεις Αντίποδες.

Ελληνικό όνειρο

Σε θυμάμαι να οδηγείς το αυτοκίνητο πάνω στο βουνό
διαγράφοντας κύκλους σε απότομες στροφές
είμαι κάπως ζαλισμένη
η φωνή σου γεμίζει το αμάξι
σαν παλιό ανοιξιάτικο χιόνι
υπάρχει μια πόλη με λίμνη σαν καθρέφτη
όπου επιστρέφεις για να βρεις
όλα όσα εγκατέλειψες,
γιατί δεν ήταν αρκετά.

Ξέρω ακριβώς τι δεν ήταν αρκετό
τι περίσσεψε, από τι κρατήθηκες,
αν κοιτάξω πίσω το βλέμμα μου γλιστράει
ωστην άκρη της διαδρομής που κυματίζει σαν κορδέλα,
τότε σε βλέπω στο μπαλκόνι.

Είσαι σιωπηλός σαν το μέλλον.

Προσπερνάω τα ξανθά παιδιά,
τη σύζυγο, το μικρό επαρχιακό σπίτι,
το ελληνικό όνειρο
για το οποίο δώσατε κυριολεκτικά τη ζωή σας.

Προχωράω αποφασιστικά προς το μέρος σου
τα πόδια μου ματώνουν σαν να περπατάω στο χιόνι,
καλύπτω τα μάτια σου με το χέρι μου και σε αγκαλιάζω:
είμαι έτοιμη να γίνω όλο αυτό το παλιό ανοιξιάτικο χιόνι.

Είναι απλό: δεν ξέρουμε πώς να αγαπηθούμε.

Σωπαίνεις.

Ξέρω ότι αν μπορούσες θα επέστρεφες
στο χωριό των παιδικών σου χρόνων,
πολύ πριν το ελληνικό όνειρο.
Το ξέρω, γιατί σε κοιτάζω
με το μάτι του φυλαχτού,
το μάτι ενός ζώου,
εσύ σωπαίνεις όπως ένα μυστικό
που κουλουριάζεται στον εαυτό του.

Δεν έπρεπε να εγκαταλείψεις τίποτα.
Έπρεπε μόνο να κρατήσεις το μυστικό.
Μπορείς και τώρα να περπατήσεις ώστο μικρό σπίτι.

Το ζώο μέσα σου σαν το μάτι του φυλαχτού
μπορεί να σε οδηγήσει.

Αν φτάσεις θα είσαι μόνος σου
αν φτάσεις μείνε εκεί.

Δεν είναι πολύ αργά κι αυτό δεν είναι πια
το όνειρο για το οποίο έδωσες τη ζωή σου
είναι ένα όνειρο που το κουβαλάς στο βουνό
εκεί όπου ξαναγίνεσαι ο κανένας.

Επιστρέφοντας είσαι πίσω στο χωριό σου
εκεί όπου προσευχήθηκες να ήσουν κάποιος.
Επιστρέφοντας είμαι πίσω στο αυτοκίνητο
εκεί όπου προσευχήθηκα να ήμουν γιος σου.

Η φωνή σου παύεινα γεμίζει το αυτοκίνητο
σαν παλιό ανοιξιάτικο χιόνι.

Είμαστε σιωπηλοί σαν το μέλλον.

Ποίημα για τα γενέθλιά μου

Όταν έχω γενέθλια, θέλω να κοιμάμαι όλη μέρα
σκεπασμένη με λογαριασμούς, έντυπα Ε1,
αναμνηστικές καρτ ποστάλ
και να κλαίω, αλλά επειδή δεν είμαι κλαψιάρα,
λέω απλώς ότι θα λιποθυμήσω και πάω για ύπνο.
Το να έχεις γενέθλια μετά τα τριάντα είναι
σαν να σου ανοίγουν την αλληλογραφία
σαν να προσπαθείς να παρκάρεις
και να 'χεις σταματήσει την κυκλοφορία
είναι σαν τηλεφώνημα για ληξιπρόθεσμες οφειλές
σαν να σου χτυπάνε την πόρτα οι μάρτυρες του Ιεχωβά
είτε έχεις αυτοκίνητο, παιδιά, σύζυγο και σκύλο
είτε όχι, το να έχεις γενέθλια μετά τα τριάντα
είναι σαν να περιμένεις να ψωνίσεις στις εκπτώσεις
και να μη βρίσκεις τίποτα στο νούμερό σου
σε γενικές γραμμές δεν είναι δικό σου λάθος
όταν έχω γενέθλια είμαι ένας τηλεφωνητής
χωρίς χώρο για νέα μηνύματα,
κάποιος που κάνει ωτοστόπ
στη λάθος μεριά του δρόμου,
όταν έχω γενέθλια δεν θυμάμαι
τι νόημα έχει όλη αυτή τη φασαρία
είμαι αφόρητη
και δεν φοβάμαι καθόλου τις μεταφορές
όταν έχω γενέθλια, ξαφνικά θυμάμαι
πως θέλω να ζήσω για πάντα
και χαλάωτο πάρτυ.

Η καλύτερή μου φίλη είναι ερωτευμένη μαζί σου

Η καλύτερή μου φίλη είναι ερωτευμένη μαζί σου
και πρέπει να της χτίσεις ένα σπίτι
γιατί είναι η καλύτερή μου φίλη
και είναι ερωτευμένη μαζί σου
προσανατολίζεται στη σκέψη σου
όπως οι μάγοι στο αστέρι που δείχνει το βορρά
κάθε της βήμα ακολουθεί αυτή τη σκέψη
μαγνητισμένο προς τον δικό σου αστερισμό
σαν ένα σύμπλεγμα από ναούς
σαν μαθηματική ακολουθία
σαν μουσική συμφωνία
σαν τίτλοι τέλους
σαν διακόσιες πενήντα γεύσεις παγωτού
σαν συλλογή διηγημάτων, ποιημάτων, πεταλούδων, νομισμάτων
σαν οποιαδήποτε συλλογή προϋποθέτει
έναν φανατικό ή έναν χαμένο
είναι η καλύτερή μου φίλη και όταν ερωτεύεται
τα μαλλιά της υψώνονται προς τον ουρανό
όλα απλώνονται, μακραίνουν
και η χαρά μεγαλώνει όπως το φεγγάρι
3,8 εκατοστά ανά έτος
πρέπει να της χτίσεις ένα σπίτι
γιατί είναι η καλύτερή μου φίλη
και είναι ερωτευμένη μαζί σου.

Διάρρηξη

Καθώς ανοίγω την πόρτα του σπιτιού μου,
σκέφτομαι ότι η ποίηση είναι ένα προνόμιο
όπως τα πολύ ακριβά παιχνίδια της παιδικής ηλικίας
ή η εκατοστή ακρόαση του αγαπημένου σου τραγουδιού
σε ιδανικές ακουστικές συνθήκες
σαν φιλί με τον έρωτα της ζωής σου
σαν εκατομμύρια λαμπερά πόνυ
σαν τη ζωή σε άλλους πλανήτες
σαν το μέλι που διαλύεται εντελώς μέσα στο τσάι
σαν κοπάδια κεραυνών από απόσταση
κι εμένα μου αρέσει να γράφω ποιήματα
όπως μου αρέσει να ξαπλώνω στο γρασίδι
να τρώω κρέμα με βερίκοκα, να χαϊδεύω σκύλους
κι αν στους ανθρώπους δεν αρέσει ν' ακούνε ποιήματα
εμένα μου αρέσει αυτός ο ήχος
ο τρόπος να βάζεις τις λέξεις στη σειρά
ο τρόπος ν' ανοίγεις την πόρτα κρατώντας κλειδιά
για ένα απαραβίαστο σπίτι
μου αρέσει να γράφω ποιήματα
όπως στα γατιά αρέσει να γλείφονται στον ήλιο
και θέλω να γίνω καλή στη δουλειά
θέλω να γίνω καλή στη δουλειά.

Η αράχνη

Αγαπητέ Κύριε,

σας παρακολουθώ από το ταβάνι
ο καφές ζητάει ολοένα περισσότερη ζάχαρη
κάτι με τα ρούχα και τα παπούτσια πάει λάθος
δεν έπρεπε να μπαλώσετε τις τρύπες
αρπάξτε τη μέρα σαν μαχαίρι
το βάρος τη ζωής σας αυξάνεται
η συμφωνία με τον καθρέφτη ακυρώθηκε
κι εσείς παχαίνετε
αύριο θα κρεμαστώ μπροστά στη μύτη σας
θα μπορούσατε ίσως να με ταΐσετε;

Φιλικά,
η Αράχνη

Αγαπητή Αράχνη,

μόλις εχθές η νυχτερίδα γέννησε σε μία γωνιά της σοφίτας,
τα λαχταριστά αυγά της αιωρούνται σχεδόν στον αέρα.
Δεν έμαθα να οδηγώ, να ξεκοκαλίζω ψάρια, εφημερίδες.
Έχω δύο άχρηστους κυνόδοντες κι ένα φλόμπερ.
Έχω κάνει συμφωνία με τον πρωινό καφέ, σέβομαι την απόφαση του καθρέφτη.
Δεν στήνω πια παγίδες για πουλιά, όρθιος στην όχθη πυροβολώ το ποτάμι.

Δικός σας,
Κ.

Nežka Struc

Η Nežka Struc (1987, Σλοβενία) είναι ανθρωπολόγος και ποιήτρια. Έχει εκδώσει τρεις ποιητικές συλλογές: «(Hiša poezije, 2017) και «Do severnega sija» (To the Northern Lights) (Ignor, IA, 2021), «Le kaj bo rekel Ivan? Nismo utrujeni» (What will Ivan say? We are not tired) (Hiša poezije, 2023). Το 2017, συν-μετέφρασε το κλασικό ανθρωπολογικό έργο «Οι Αργοναύτες του Δυτικού Ειρηνικού» του Bronisław Malinowski. Από το 2019 ασχολείται πιο εντατικά με ζητήματα που σχετίζονται με την ερμηνεία της ποίησης. Αυτή η διερεύνηση έχει οδηγήσει σε διάφορες χωρικές, φωνητικές και βιντεοσκοπημένες ερμηνείες της δικής της ποίησης. Ποιήματα και διηγήματά της έχουν μεταφραστεί στα ιταλικά, κροατικά, αγγλικά, σερβικά και τσεχικά. Η ποίησή της συμπεριλήφθηκε στις ανθολογίες «Srca v igri: Izbor leposlovnih del mladih slovenskih avtoric_jev LGBTQ+» (Hearts in Play: A Selection of Literary Works by Young Slovenian LGBTQ+ Authors) και «Za robom jezika: Antologija sodobnih pesnic Maribora» (Behind the edge of language: Anthology of contemporary poetesses from Maribor) και σε διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά στη Σλοβενία. Ως παραγωγός λογοτεχνικών εκδηλώσεων, προγραμμάτων και φεστιβάλ, εργάζεται στο γραφείο της UNESCO City of Literature και στο Literature House Vodnik Homestead στη Λιουμπλιάνα. Συμμετέχει στο Φεστιβάλ Pranger, μια συνάντηση ποιητών, κριτικών και μεταφραστών ποίησης, και στο Ignor, μια πλατφόρμα για τη λογοτεχνία, τον ήχο, τις εικαστικές τέχνες και την περφόρμανς.

να σωθούν τα πρακτικά

είμαι στην γωνία στον θυμό σου
το αίμα μου στα μαχαίρια σου
πρέπει να σε σκοτώσω
κατα:
χράσαι
πονάς
πατάς
ποδοπατάς ποτήρια και καπνό

παζαρεύω τον μισθό
1300;
1200;
500;
τον επόμενο μήνα; σε δυο μήνες; σε μισό χρόνο;
στο σβέρκο μου κάθεσαι κρύο

κακιά εργάτρια
ανεπρόκοπη εργάτρια
κακός εργάτης
μπάτμποη
sadboy fuckboy badboyworker
προκομμένη εργάτρια
φλεγόμενη φριτέζα, τρεμάμενη κρεατομηχανή, radio shits (my ass),
μουχλιασμένα τσουρέκια, μουχλιασμένο φαΐ, χαλασμένη σούπα, οι εργάτες
κλέβουν, πρέπει να επιστρέψω τα λεφτά σίτισης και βενζίνες, η αφεντικίνα
ερωτεύεται (όχι εμένα), η αφεντικίνα παίρνει διαζύγιο (όχι από μένα), μεταφράζω
και
σπάω την πλάτη μου, και δεν ξέρω να χρησιμοποιώ τις προθέσεις, κανείς δεν με
χρειάζεται πια αφότου όλοι επέστρεψαν από τις άδειές τους, λόγια λόγια, ξεπλένω
κόκαλα και λιγάκι επίσης χρήματα ενώ από τον επόμενο μήνα ο μισθός θα μειωθεί!
μου έμπηξε τρυφερά το μαχαίρι στην πλάτη, χα χα, χι χι, αφού όλοι εδώ είμαστε
φιλαράκιαααα

δεν έκοψες το λάχανο και πού είναι εκείνο το ραδιόφωνο;;
πλάτσα πλούτσα ο συνάδερφος βουτάει το κεφάλι κάτω από το νερό (δικό μου, όχι
δικό του).

Ο πατέρας είπε πως πρέπει να γράφω, πως η ποίηση δεν είναι το δυνατό μου
σημείο, πως πρέπει να ξεκινήσω να γράφω στα σοβαρά. Γράφω πως δούλενα 5,5
ευρώ την ώρα καθαρά τον προηγούμενο μήνα, το βερνίκι διαλύεται στα νύχια μου.

έχω δυο ορόφους και γάντια, και σακούλες σκουπιδιών, για να μαζεύω, ξεσκονίζω και σκουπίζω την μοκέτα forever. η μοκέτα της καρδιάς μου, η μοκέτα, μοοοκεεέτα. μέσα από το παράθυρο στέγης elektra έχει την καλύτερη δύση ηλίου και ξανά μανά, η 3 πλότητα προκαλεί επιπλοκή: παπούτσι στην στέγη, βρίσκω πτώμα, τυλιγμένο σε πάτωμα, δάχτυλο στη μηχανή με τα σνακ. Ένας φόνος που δεν έγινε από ζήλια, αλλά για ένα ξέχειλο κάδο και κλεμμένα σοκολατάκια.

τριαντάφυλλα πίνανε όπιο και με λύσσα τρίβανε την ηλεκτρική σκούπα στην μ ο ο ο ο

μοκέτα. δεν μαλακίζομαι.

μαθαίνω.

ΠΟΙΟΣ;

Πού πάει ποιος;

πού πάει ποιος

πού π

ΠΟΥ ΠΑΕΙ ΠΟΙΟΣ

ΠΟΥ ΠΑΕΙ

δεν συμφέρουμε τον θεό. απέβαλα τους αγγέλους τον προστίμων.

θα σου γαμήσω τα πάντα όλα, τόσο που βρωμάει στην κουζίνα μας, σαν να πέθανε

κανείς εδώ πριν μια βδομάδα, το βασίλειο από μυγάκια στον κάδο

και η βασίλισσά τους είναι η κρέπα βερίκοκο;

περισσότερο απ' όλα όμως τρελαίνομαι για το pasgras στον χώρο εργασίας.

Μετάφραση: Lara Unuk

Μέρος 1ο υπουργείου: Στο 'πα

αναμέτρηση με την επιπολαιότητα
δυο φορές έμπλεξα μέσα στην ρόδα
δυο φορές το ίδιο τραγούδι
δεν βλέπεις τους μώλωπες
δεν είναι δικοί σου γιατί πρέπει να πέφτω μόνη μου και όπου πέσω εσύ δεν είσαι
εκεί έχει μόνο
έναν μεγάλο τέντζερη 30L
τα ανοξείδωτα δεν σκουριάζουν αλλά κόκαλα τσακίζουν

ξερνάω με τις λέξεις λευτεριά έρωτας κατάλαβες μοναξιά παράλληλα πλοίο
τηλέφωνο σκυλιά καφές μετάξι πετάξει δρόμος κατάλαβες

ξερνάω όταν με αγκαλιάζει κανείς στην αγκαλιά του εκτοξεύω χολή της
τραυματισμένης ψυχής
με τα απομεινάρια του pfizer
γιατί ο έρωτας δεν είναι φροντίδα ούτε ασφάλεια συνύπαρξη κατανόηση
(αυτά είναι κάτι χριστιανικά τι όχι;)
είναι μόνο να σπαράξεις να ποδοπατάς να αγνοείς να φεύγεις και πεταλούδες στην
πούτσα
είναι ιδέα ο έρωτας είναι ιδέα

μόνο μη με αγγίζεις
για να μη σου ...
δυο φορές για πιο σίγουρα

Μετάφραση: Lara Unuk

δυο κυρίες και ένας σεκιουριτάς

κυρία φοράτε μια μαύρη σάλπιγγα
μπορεί άραγε το μανιτάρι να 'ναι άνθρωπος
ο σεκιουριτάς είναι πολύ φιλικός – που πάει να πει ότι η κατάσταση είναι
τελειωμένη

στο 'πα: ότι δεν είσαι εντελώς
δεν είμαι εντελώς άνθρωπος
προφανώς και δεν είμαι
από τα αυτιά μου φυτρώνουν φοίνικες
θα τους φυτέψουν στο κόπερ
εκεί πάνω απ' το χαλίκι που πλήρωσα 80 ευρώ πρόστιμο
ενώ αυτοί δεν ξέρανε καθόλου
πόσο μεγάλο κομμάτι μου νεκρώθηκε
για να μπορεί να νεκρωθεί οριστικά
στο 'πα: ότι οι ήπειροι δεν υπάρχουν
είναι κομμάτι από υπερυψωμένο υδάτινο πυθμένα
λάθος συστήματος στο πρόγραμμα διδασκαλίας
ακόμα κι η ψόφια τυμπανισμένη φάλαινα είναι πιο πολύ ήπειρος απ' ό,τι η στεριά
έμεινε ως υλικό και ως τροφή
τα σώματά μας προμηνύουν το μέλλον
όχι τα κεφάλια
στο 'πα: ότι θα ξεχάσεις να τσιμπουκώνεις μόλις βάψεις τα νύχια σου
κόκκινα
αυτό πράγματι δεν το 'ξερα και που να το φανταζόμουν
πράγματι πράγματι και το κυλικείο είναι δεξιά
δεν έχουμε όλοι ταυτόχρονα διάλειμμα φαγητού
αυτός όμως πίνει τον καφέ του με μισό κουταλάκι σπασμένο γλυκαντικό με 50 ml
ξιτισμένο γάλα
ώστε γι' αυτό είχε σκόνες κάτω από την μύτη
α όχι αυτά είναι ναρκωτικά
στο 'πα: αυτή η φόρμα απαιτεί το θύμα της
πρέπει να το 'χεις από κούνια
πρέπει να την συμπληρώσεις διαισθητικά
να χρησιμοποιήσεις την σωστή σειρά από λέξεις
μαγεία;
αλλά κυρία μανιτάρι αφού τις πληροφορίες δεν μου τις στέλνει το σύμπαν
απευθείας στον εγκέφαλο
θα καλέσουμε την κυρία biserka την κομισάρια
κυρία μανιτάρι μήπως υπάρχει πρόβλημα
κυρία biserka κομισάριος η ποιήτρια δεν πιστεύει σε καθολική διαισθητικότητα
αυτής της φόρμας
μα είναι όλα το ένα και το ολοφάνερο
ολοφάνερο ηλίου φαεινότερο αν αγνοήσουμε τις πολυκορνίζες δυο όψεων

τι γλυκούλι
κυρία μανιτάρι θα γνέψουμε η μια στην άλλη
ο σεκιουριτάς μας ξεροβήχει συμπονετικά

Μετάφραση: Lara Unuk

Τώνια Τζιρίτα Ζαχαράτου

Η Τώνια Τζιρίτα Ζαχαράτου (Ηράκλειο, 1993) είναι ποιήτρια με διακαλλιτεχνική δράση και βάση την Αθήνα. Σπούδασε νομικά και συγκριτική λογοτεχνία. Η πρώτη της ποιητική συλλογή, *Δεύτερη νεότητα* (Βραβείο Θράκα 2020), απέσπασε το Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενης στην Ποίηση του περιοδικού *Αναγνώστης* και το αντίστοιχο βραβείο “Jean Moréas” (εξ ημισείας). Έχει μεταφράσει ιθαγενείς Αμερικανίδες ποιήτριες κατά τη συνεργασία της με το περιοδικό *Τεφλόν* καθώς και το ποιητικό βιβλίο *Αδριανός* (Θράκα, 2023) της Πορτογαλίδας ποιήτριας Tatiana Faia. Στο έργο της, κεντρικό σημείο αποτελεί η καλλιέργεια μιας ποιητικής πρακτικής που θα περιλαμβάνει μουσικά και επιτελεστικά στοιχεία, ενώ συχνά διοργανώνει και συμμετέχει σε καλλιτεχνικά συμβάντα και εργαστήρια. Αυτό το καιρό ετοιμάζει την πρώτη της μουσικοποιητική περφόρμανς σε συνεργασία με τους Μιχάλη και Παντελή Καλογεράκη. Έχει συμμετάσχει σε ποιητικά φεστιβάλ και προγράμματα καλλιτεχνικής διαμονής στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ποιήματα και δοκίμια της έχουν δημοσιευτεί σε έντυπα και διαδικτυακά περιοδικά.

Το ποτάμι που αποκαλούσαμε

Αυτό το ποτάμι αποκαλούσαμε *Γκριζούλα*, όταν ζήσαμε για λίγο στην πόλη που ήταν χτισμένη στις όχθες του. Λιουμπλιάνα είναι μια λέξη που θυμίζει ζεστό σώμα φτιαγμένο από φρέσκο ψωμί, γερμένο τρυφερά πάνω στο στήθος. Όμως πώς μαθαίνουμε ν' αγαπάμε η μία την άλλη στην άκρη του ποταμιού, αντικρίζοντας απευθείας τα σκοτεινά του νερά, καθώς οι σταγόνες της βροχής πέφτουν καταπάνω μας ολοένα και πιο γρήγορα; Πηγαίνοντας πέρα δώθε απ' τα δαλματικά άλογα στα μισοσβησμένα σώματα της ζωγραφικής του Ζόραν Μούζιτς; Πλάι στο ποτάμι που αποκαλούσαμε *Γκριζούλα* βάλθηκα να συλλέγω το σώμα σου μέλος το μέλος, σαν επιβάτισσα στο τραμ που καταλαβαίνει ξαφνικά την περιορισμένη της οπτική γωνία, που της επιτρέπει μονάχα μια εύθραυστη κατανόηση από θρυμματισμένους κορμούς, σπαράγματα αγκώνων και κυρτωμένες μύτες. Δώσαμε το μπαγιάτικο ψωμί στις πάπιες και τους κύκνους και σ' εκείνους τους μυοκάστορες που μαζεύονταν στις όχθες κουβαλώντας ιστορίες απ' την άλλη πλευρά του ωκεανού. Όπως κι εμείς, είχαν εισβάλει σ' ένα όνειρο που ανήκε σε κάποιον άλλο. Δες τώρα πώς προσπαθεί μάταια να ξυπνήσει. Η Λιουμπλιάνα κοιμάται. Όμως, κάπου αλλού το πάθος είναι χάος και κάθε ηλιοβασίλεμα κοκκινίζει ολοένα και πιο πολύ. Πώς αγαπάμε η μία την άλλη αυτή την ώρα της νύχτας, όταν δεν υπάρχουν πια ευθείες γραμμές; Μονάχα σγουρά μαλλιά και λερωμένα πουκάμισα έτοιμα να καταλάβουν το πρώτο διερχόμενο λεωφορείο πριν από το ξημέρωμα. Αυτό το ποτάμι αποκαλούσαμε *Γκριζούλα*, καθώς διασχίζαμε τις γέφυρες του πάλι και πάλι· ένα μπαλάκι του πινγκ πονγκ χτυπά στο δίχτυ κι έπειτα περνά στην απέναντι μεριά, κάτω από τα σεντόνια, εκεί που τα πέλματα σου αρχίζουν να παγώνουν.

Πέρα από το ποτάμι, ένα ποτάμι

Τι ωφελεί να μιλώ για ποτάμια;
Είμαι τόσο μακριά.
Τα ποτάμια παραμένουν αόριστα.
Προσπαθούν να ξεφύγουν από τη μεταφορά
που βλέπει σε αυτά τον χρόνο να κυλά.
Τα ποτάμια θέλουν να γίνουν ποτάμια
πέρα από το τσιμέντο, πέρα από τη μεταφορά.
Ίσως μόνο έτσι ωφελεί να μιλάς για αυτά.
Εμένα
όλα μου
τα ποτάμια
είναι
φανταστικά.
Να μιλήσω
πώς;

Ο κόσμος μέσα μου

Χθες ήταν η μέρα
που ξέχασα να ποτίσω τις γλάστρες κι άφησα
τα ρούχα της μπουγάδας να επινοήσουν
ένα καινούργιο χρώμα στο σιντριβάνι μου.

Δεν ήμουν βέβαιη αν ήταν
η αρχή ή το τέλος της εβδομάδας,
αν και είχα διδαχθεί τη διαφορά
μεταξύ των ημερών και τη σημασία
του να δένεσαι προσεκτικά στο παρόν
με αόρατες κλωστές. Κι όμως
άφησα το ψωμί στο φούρνο, αν και
καμιά δεν ήταν στα επείγοντα, ούτε
κι ακούστηκαν άξαφνα χτυπήματα στην πόρτα.
Μονάχα κλαδιά από τα δέντρα της πίσω αυλής
εισέβαλαν απ' το παράθυρο και μια καμένη
μυρωδιά που κανείς δεν μπορούσε να φάει.

Μέσα στο σπίτι ήταν ένας κόσμος σαν αγκάθι
σφηνωμένο στην πατούσα μιας αλεπούς,
που κλαπούριζε, γρύλιζε και ξυνόταν, ώσπου για χάρη
του κόσμου με ξέχασα κι έγλειψα όσα τρύπωσαν
στο σώμα με τη σκληρή γλώσσα της υπόσχεσης
να μην αφήσω ποτέ αυτή την πηχτή ροή να ξεχυθεί.

Η ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ ΩΣ

Η αδελφή μου ως πριγκίπισσα Έλσα

Αγαπώ την αδελφή μου από μακριά, πίσω
από μια παγωμένη πόρτα. Το μυστικό είναι να μην την αγγίζω
ποτέ, αλλά να την ψάχνω στα κορν φλέικς που έχουν μείνει
κολλημένα στον πάτο του κουτιού. Από τι υλικό είναι φτιαγμένη μια αδελφή;
Τραγουδά, όταν είναι χαρούμενη, και γίνεται μποστάνι
που επιβιώνει τον παγετό. Τα χειμωνιάτικα απογεύματα στροβιλίζεται
σα λιβελούλα χωρίς πόδια. Χθες επιτέλους χιόνισε και η πόλη
εξαφανίστηκε για καιρό. Γράφω χιόνισε, αν και θα έπρεπε να γράψω
η αδελφή μου είναι μάγισσα και η θερμοκρασία, ένα σφυρί από πάγο.
Η αδελφή μου αλλάζει σχήμα συνεχώς ανάλογα με τα μοτίβα
των χιονονιφάδων. Στη θέση της καρδιάς της λιώνει σιγά
σιγά ένα ζωάκι από σβαρόφσκι. Κι όμως μόλις με βλέπει να πλησιάζω
φοράει μια μάσκα σκύλου και τότε είναι αδύνατο να της χαϊδέψεις τη μουσούδα
χωρίς να φοβάσαι τα δόντια. Όταν μια μέρα η αδελφή μου χαθεί για τα καλά,
θα σταματήσω να εμπιστεύομαι τα ίχνη απ' τις γαλότσες.

Η αδελφή μου ως Σερένα Ουίλιαμς

Να σε κοιτάζω να παίζεις ήταν πάντοτε μια απόλαυση
τόσο επιθετική που ένιωθα τα χέρια σου γύρω από το λαιμό,
ενώ αυτά έσφιγγαν απλώς τη λαβή μιας ρακέτας.

Πώς μαθαίνει κάποια να χάνει – εξασκήθηκα μεταξύ πτώσης
και σκόνης σ' ένα χωράφι που είχαν χαράξει
στο κέντρο μια γραμμή από ξεραμένη λάσπη.

Να χάνεις από την αδελφή σου – κοίτα, το μπαλάκι έγινε κομήτης,
η ουρά του μου καίει τις βλεφαρίδες. Έχασα από εσένα
όλους τους τελικούς που μπόρεσα να φτάσω, κι όμως έρχομαι σε κάθε σου παιχνίδι
για να δω μύες να τεντώνονται κάτω απ' τον ήλιο – τι όμορφη που είσαι σήμερα

τόσο όμορφη που σε πέταξαν έξω – έξω φώναξαν και δεν εννοούσαν τη μπάλα
σαν εχθρικοί διαιτητές που σε κάθε αγώνα επιβάλλουν κοντές φούστες.

Είσαι οργισμένη βροχή· κεραυνοβολείς.
Όποια περάσει τη γραμμή, χάνει και τρώει
το χώμα του καλοκαιρινού ελαιώνα.

Είσαι η μικρή μου αδελφή, που έγδερνες εδώ τα γόνατά σου
και τώρα καθρεφτίζεσαι στο μέταλλο άχρηστων έπαθλων.

Τίποτα απ' αυτά δεν έχει γεύση
κι είναι αδύνατο να κοιμηθείς στο εσωτερικό τους.

Josip Čekolj

Ο Γιόσιπ Τσέκολ (Josip Čekolj) γεννήθηκε το 1999 στο Zabok της Κροατίας. Είναι συγγραφέας του ποιητικού βιβλίου *The Decline of Heroes and Dragons* (*Junaci i zmajevi u zalasku*, Mala zvana, 2022), του ποιητικού βιβλίου *A Boy Before the Harvest* (*Dječak pred žetvu*, Jesenski i Turk, 2023), ενός μυθιστορήματος με τίτλο *The Rascals Deep in Mud* (*Hahari na dnu mulja*, Mala zvana, 2022), και ενός παιδικού εικονογραφημένου βιβλίου με τίτλο *Srna and Mak in Pursuit of a Frightened Month* (*Srna i Mak u potrazi za uplašenim mjesecom*, Mala zvana, 2020).

Το δεύτερο ποιητικό του έργο *A Boy Before the Harvest* κέρδισε το βραβείο *Na vrh jezika* και το βραβείο *Zvonko Milković*. Το παιδικό μυθιστόρημα *The Rascals Deep in Mud* μπήκε στη βραχεία λίστα για τα λογοτεχνικά βραβεία *Grigor Vitez*, *Mato Lovrak* και *Mali princ*. Έχει συμμετάσχει σε πολλά Κροατικά και περιφερειακά λογοτεχνικά φεστιβάλ. Διηγήματα και ποιήματά του έχουν δημοσιευθεί σε περιφερειακά και κροατικά περιοδικά και ανθολογίες. Εκτός από τις σπουδές του, εργάζεται ως επιμελητής κειμένων για λογοτεχνικά έργα.

Μεγαλώνοντας

καθώς οι κάμπιες σκαρφάλωναν ακόμη επάνω στους μηρούς μου
σέρνοντας μαζί τις πρώιμες εκείνες, άσπρες τρίχες
πέφταν οι άγγελοι από τον ουρανό
ένας προς έναν

παράχωσα τον φόβο μου του λιθοβολισμού σ' ένα κουτί,
μα καμιά φορά ακόμη ξετρυπώνει το μεσονύχτι
και γλείφει τα τρεμάμενα μου πόδια με την ιοβόλο γλώσσα του

αντίκρισα τον φόβο του θανάτου
στις επισκέψεις που θα έκανε ο παππούς στο μπράντυ που είχε στο κελάρι
και μες στο φθαρμένο προσκυνητάρι της γιαγιάς
και σε σπασμούς που διατρέχουνε το δέρμα

ο φόβος του εαυτού
υπάρχει στο κρυμμένο καριοφίλι και στο αμβλύ μαχαίρι,
σε ακατανάλωτα φάρμακα κι ακατανάλωτα κρεβάτια
σε αλυσίδες σφυρηλατημένου σίδηρου επάνω στους καρπούς

κι όλα αυτά τα πράγματα έπρεπε να γραφούν στο χώμα μ' ένα
ξύλο και όλα αυτά τα πράγματα έπρεπε να χαθούνε στη σιωπή
κι όλα αυτά τα πράγματα έπρεπε να λησμονηθούν

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

στο τέλος της διαδρομής
υπάρχει μια φωλιά, μια κρυψώνα, ένα δασύλλιο,
ένας τόπος, ζεστός και στενεμένος,
που σε σκεπάζει, σε αποκρύπτει, σου παρέχει άσυλο
όταν οι γροθιές των πατεράδων και των παππούδων μανιάζουν
κι όταν οι ουρανοί χάνουν την ψυχραιμία τους
άδικα

κι αυτό το μέρος χρειάζεται να ξαναχτιστεί
πάντοτε εκ νέου, από λουλούδια μαζεμένα,
πεσμένα φύλλα και κλαδιά, τούφες καφέ μαλλιού
και μια χούφτα γη θερμή

σκιάζεσαι, το γνωρίζω, σκιάζεσαι
τις λέξεις οικογένεια, διαμονή, κατοικία,
συγγένεια, γένος, σόι, γεννητούρια,
όλα τούτα τα πρωταρχικά κύτταρα της κοινωνίας,
άβολα γιατί τους λείπει η χαρά

πληγωμένοι δεν πυροβολούνται από συμπόνια,
ελαφάκια ορφανεύουν, και τώρα το σπίτι τους είναι σαν φοβερός κεραυνός,
σαν πνοές ψαριών έξω απ' το νερό, μια απύθμενη πληγή,
ένα κατάπληκτο «ο», ένα σώριασμα άφωνο

το αίμα δεν είναι μήτε γάλα μήτε δροσιά,
είναι μια γέφυρα μακριά παρασυρμένη απ' το ξέχειλο ποτάμι

μέσα σε άυπνες νύχτες τους προγόνους μας μεμφόμαστε,
αυτοί ευθύνονται για την ατελή μορφή μας,
είναι εύκολο να συγχωρείς, είναι δύσκολο να λησμονάς,
οι λέξεις είναι μώλωπες και χαρακιές

το να στρίβεις δικαιολογείται μερικές φορές ώστε να γλιτώσεις κι άλλα ατυχήματα,
οι διασταυρώσεις είναι πάντα επικίνδυνες, οι επιλογές μονίμως λάθος

χτίσε τούτη την κρυψώνα στο λαγκάδι, επιβίωσε του χειμώνα

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

οι πελαργοί μας αφήνουν, χαμηλώνοντας στα κεχριμπαρένια λυκόφωτα

φιλώ την κορυφή του αριστερού σου ώμου,
παίζω με τους κόκκους καφέ στων αυτιών σου τους λοβούς

σαν να φωλιάζω στην κοιλιά των δροσερών γρασιδιών,
απαλά κι ασφαλής- έτσι νιώθω όταν χώνομαι στην αγκαλιά σου

μου διηγείσαι
οι φιλίες είναι ιερές, οι αγάπες φευγαλέες,
μα στα μάτια των πελαργών όλα είναι φευγαλέα και ιερά ταυτόχρονα

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

η μαρμελάδα δαμάσκηνο ξεχειλίζει στα ουράνια και στα χέρια μου,
τα πάντα είναι καμένα και γλυκά, σφήκες και μυρμήγκια πλησιάζουν,
όλα τα ποιήματα έχουν γραφτεί, οι κήποι έχουν όλοι σκαλιστεί,

ένα θρύμμα δάσους διαπέρασε το στήθος μου, ψιθυρίζω
στους αγαθούς λαγούς *ας είναι να σωθώ, ας γίνω ένα παιδί,*
ας γίνω ένα παιδί από κερί,

ας ξανακάνω τα παρατημένα δάση σημύδας ζεστά ξανά

Μετάφραση: Νικόλας Κουτσοδόντης

Sergej Harlamov

Ο Sergej Harlamov (1989) είναι ποιητής, κοινωνιολόγος και συγκριτολόγος, έχει λάβει το βραβείο της σχολής Prešeren για τη διατριβή του με θέμα «ο Μισέλ Ουελμπέκ και η Αρχαιολογία του Παρόντος». Είναι συγγραφέας των ποιητικών συλλογών *Jedci* (2011) και *Mnogoboj mitologij* (2019), η οποία ήταν υποψήφια για το βραβείο Jenko και για το Critical Sieve. Στο τελευταίο του έργο *Hupomnemata ali Obnovimo osnove pisanja* εντάσσει στην ποιητική του τα στοιχεία της συγκεκριμένης ποίησης και της αυτοαναφορικότητας. Δημοσιεύει τα ποιήματά του σε όλα τα μεγάλα λογοτεχνικά περιοδικά της Σλοβενίας. Περιστασιακά αναλαμβάνει τους ρόλους του εκδότη και του πεζογράφου, όπως επίσης και του τραγουδιστή και στιχουργού στο συγκρότημα Marta Fakuch.

**Γιατι δεν έμαθα ποτέ μου πως
να φτιάχνω ένα χάρτινο αεροπλανάκι**

Δεν έχω
δει ποτέ μου
κάτι
να κρέμεται στον αέρα
έτσι

Μετάφραση: Ευσταθία Π.

Για σένα, στην οποία αυτό το ποίημα ποτέ δεν θα φτάσει

για την Urša

βροχή
βροχή
βροχή
βροχή
βροχή
όχι

αυτές δεν είναι λέξεις

που θα ήθελα

να δώσω με σταγόνες
αλλά μια γλώσσα
που θέλει να συγκρουστεί με τον ουρανό
και να σκορπιστεί
χωρίς δικαιολογίες
μέσα στην σαρκώδη εκφραστικότητα
των χειλιών

βροχή
βροχή
βροχή
βροχή
βροχή
η γραφή
των οπλών αναδύεται στον ουρανό
με δόλια χτυπήματα
που δεν μπορούν να κατασταλούν
ούτε καν με εμμονικά ξόρκια

βροχή
βροχή
βροχή
βροχή
βροχή

αυτός που σπάει το ξόρκι
ο ίδιος θα γίνει

ΒΡΟΧΗ¹

Μετάφραση: Ευσταθία Π.

¹ Μη μεταφράσιμο ονοματοποιητικό λογοπαίγνιο: Η λέξη «βροχή», η οποία διαβάζεται ως dež [dɛʒ] στα σλοβενικά, μπορεί να ειληφθεί ως φωνητική απομίμηση του ήχου σύνθλιψης.

Ανθρωποειδείς μπαλάντες (Η αυγή των ανθρωποειδών)

Συνεχίζουν. Και η έρημος τους ακολουθεί.
- Gregor Strniša, «Αστέρια»

μην εμπιστεύεσαι τους κυματισμούς του τοπίου
που ανοίγονται μπροστά σου σαν πληγή
ανοιγμένη από ένα άγνωστο χέρι

θυμήσου πρώτα τη διαδικασία της γέννησής σου
και τις πετρώδεις εκτάσεις όπου περιπλανήθηκες
με το κοπάδι σου στο εδώ και στο τώρα
ανάμεσα στην αδιαφοροποίητη άμπωτη και πλημμυρίδα
της ζέστης και του κρύου
που διέπνεε το ατελείωτο επαναλαμβανόμενο κυνήγι για
μια μπουκιά μια γουλιά και το θηλαστικό της σώμα

αλλά πότε πότε αυτοί οι εύθραυστοι λαιμοί
ξεγλιστρούσαν από τα σαγόνια σου
και συχνά κάποιος αδερφός σου κατέληγε μέσα στην κοιλιά
από κάτι αγριότερο
ή απανθρακωνόταν από την ίδια του την ανάσα
και όλο και πιο συχνά συνέβαινε
αυτή που ξάπλωνε στο πλάι σου τη νύχτα
να μπήγει με ένα γρύλισμα την ξενότητά της μέσα σου το επόμενο πρωί.

και έτσι ξύπνησες μια υγρή μέρα
γεμάτος σύγχυση και δίψα
όπως στους επιθανάτιους ρόγχους
σφίγγοντας την άδεια γροθιά του ακρωτηριασμένου σου δεξιού χεριού

τα δάχτυλα σου οι αρθρώσεις σου οι σύνδεσμοί σου όλα
ήταν ακίνητα και διογκωμένα
και όταν εν τέλει ακόμα και η κραυγή σου
σε εγκατέλειψε στην αγκαλιά ενός ακαθόριστου μουρμουρητού
τινάχτηκες μακριά και έτρεξες

το μηχανικό σου περπάτημά
πίεζε από κάτω σου
το ρυτιδιασμένο πρόσωπο της ανεμοδαρμένης γης
και, δελεάζοντάς σε με τον ηλιοφώτιστο ορίζοντα,

σε κυνήγησε ακόμα πιο βαθιά στο λαρύγγι του

αλλά η δίψα ήταν ένας ακλόνητος διώκτης
όλο και πιο επιτακτική σε κάθε ολοκληρωμένη δρασκελιά
και τότε
σε μια ακατανόητη στιγμή
δίπλωσε τις άκρες των σκονισμένων του επιπέδων
και τα προσέφερε στα χείλη σου
σαν μια γεμάτη κανάτα
με το εξουθενωμένο σου βήμα
σε πήδηξε σε λίκμασε
με τις πρασινάδες και τα φρούτα του σε τύφλωσε

μαζί του δασώδεις κορφές και η θέα που προσφέρουν

και ακόμα δεν γνωρίζεις
πότε το κοπάδι σε υπερέβη
ούτε καν
αν πέρασε ανάμεσα σε εσένα και το κοπάδι τους
μια υποψία δίψας ή μουρμουρητού

όλα αυτά μοιάζουν αδιαμφισβήτητα
ενώ αυτό που ακόμα δεν έχει γίνει ξεκάθαρο
είναι ένα γκρι ίζημα που βγάζεις από τις σόλες σου κάθε
φορά που περνάς το κατώφλι του σπιτιού σου

γιατί κατανοείς ήδη ανθρωποειδές
μια μέρα στο δρόμο σου
από σκόνη μέχρι τη σκόνη
θα νιώσεις πάλι έναν αδέσποτο σπόρο
από πέτρα στο παπούτσι σου
και θα σκοντάψεις πάνω στη μητρική σου γλώσσα

Μετάφραση: Ευσταθία Π.

Εξομολογήσεις ενός εγγαστρίμυθου / γράμματα από το μησπίτι

Η φωνή σου μου ανήκει.

III.

υποθετικά
έχει συμβεί ακριβώς δίπλα μου
η ζωή
ή κάτι παρόμοιο
η απόλυτη διεισδυτικότητα του γεγονότος
ήταν ένα είδος διαφωτισμού
αλλά
αν κατάγεςαι από μια τρώγλη
μέσα σε ένα αχούρι
το φως του κόσμου μπορεί μόνο να σε τυφλώσει

τότε κλαις και ουρλιάζεις και χτυπάς
όλα σου τα άκρα
προκειμένου, με ένα αληθινό ουσιαστικό,
να αγκαλιάσεις το ασύλληπτο
που σε έχει καταλάβει
αλλά η γλώσσα του τόπου
από τον οποίο έχεις εξοριστεί
και μέσα στον οποίο βρίσκεσαι
μαζί τους
εξόριστος μόνος
τους είναι ξένη

και ο κόσμος
τι κάνει ο κόσμος τότε
ο κόσμος
πρώτος χώνει ένα ηρεμιστικό μέσα στο στόμα σου
και επειδή αυτό ποτέ πραγματικά δεν αρκεί
βάζει επίσης λέξεις στο στόμα σου
λέξεις
που μόνο επιβεβαιώνουν
τον τρόπο της ύπαρξής του

ω
θα χάριζα όλες τις στροφές και τις ανατροπές
της ύπαρξης κι όσες ακόμα θα έρθουν

απλώς για ένα λεξικό
που θα απέρριπτε όλο το λεξιλόγιό μας
και όλη μας τη γραμματική

αλλά ένα τέτοιο λεξικό
πιθανότατα θα ήταν τέλειο
κι εγώ
που μπορώ να υπάρξω μόνο σαν ψίθυρος
μέσα στο υπάρχον λεξικό του κόσμου
δε θα μπορούσα ποτέ
ούτε να γράψω για αυτό

Μετάφραση: Ευσταθία Π.

Κατάδικος στο λούνα παρκ

στην αρχή
ήταν ένα ουσιαστικό
που δεν μπορούσε να βγει έξω
ή να ανακοινώσει
ένα ανουσιαστικό
ή να μείνει καθισμένο
στα δεξιά του οποιουδήποτε

έγινε ένας ανεμόμυλος
ένα νεκρό τηλέφωνο
ένας αναίτιος δούρειος ίππος
κουβαλώντας

αφέντες
επαρκώς προσεκτικά και υπάκουα
ώστε να μην πρέπει να λερώσουνε τις μπότες τους
με τα εντόσθια αυτών
που είχαν πέσει

εξαιτίας του
και για αυτό

ένας πεινασμένος
στραγγαλίζει έναν πεινασμένο
γίνεται ένα ζώο για ένα κομμάτι ψωμί

όποιος τους έβαλε μαζί
προκαλώντας τους με ψίχουλα
έχει δημιουργήσει ένα τέρας

όλοι εμείς
το φοβόμαστε
και κανείς
δεν νιώθει αρκετά αναμάρτητος πια
ώστε να είναι ο πρώτος που θα ρίξει τον λίθο
το αγοράζουμε τώρα
για έναν αλεξίσφαιρο τοίχο
που θα μπορούσε να αποκρούσει
σφαίρες κάθε διαμέτρου

τώρα και τότε
ένας λυγίζει

από το βάρος
που φέρει
η σκοτεινή φωνή της επιταγής
το διασκορπίζει
κατά μήκος του δρόμου
για να κάνει σουρωτήρι
τους καλοπροαίρετους
και ανυποψίαστους
περαστικούς

αργότερα εκείνοι
προσπαθούν να το συναρμολογήσουν
κομμάτι κομμάτι
μέσα στο μονολιθικό μωσαϊκό του τοίχου
είτε μια προειδοποίηση είτε μια απολογία
και διαφωνία
για την κότα και το αβγό

και στο ενδιάμεσο
ο ανενόχλητος ιμάντας μεταφοράς
συνεχίζει να ξεπουλάει
καρουζέλ επιθυμιών
σαν ρώσικες ρουλέτες
προκειμένου να προστατεύσει τον κόσμο του λούνα παρκ
με μια ανθρώπινη ασπίδα από εκείνους
που έχουν μείνει απρόσωποι
μπροστά στο σπίτι με τους καθρέφτες

τα σπίτια τρέπονται σε μουσεία
αποσύνθεσης
και αρχεία
της σύνθεσης
του οστρακισμού
αναφορικά με αυτό
που δεν είναι προϊόν ενός ουσιαστικού
και δεν μπορεί να αρθρωθεί
με καμία παρομοίωση πέρα από το ότι

η μόνη πραγματικότητα
του κινηματογραφικού σύμπαντος
είναι η στιγμή
που καταρρέει

Μετάφραση: Ευσταθία Π.

Μάριος Χατζηπροκοπίου

Ο Μάριος Χατζηπροκοπίου είναι ποιητής, περφόρμερ και ερευνητής. Το πρώτο του βιβλίο ποίησης *Τοπικοί Τροπικοί* (Αντίποδες 2019) διερευνά ζητήματα κούρη πένθους και επιθυμίας σε σύνδεση με προφορικές ποιητικές παραδόσεις. Συμπεριελήφθη στις βραχείες λίστες και την τελική ψηφοφορία για το Κρατικό Βραβείο Ποίησης. Ποιήματά του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά και τα σερβικά. Μεταφράζει το έργο της Clarice Lispector. Έχει παρουσιάσει περφόρμανς και παραστασιακές διαλέξεις διεθνώς (βλ. ενδεικτικά: Παν/μιο Οξφόρδης, Mouvoir Tanztheater/Κολωνία, Spinnerei/Λειψία, Ίδρυμα Ωνάση, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Athens Biennale, Mo-stra Latinoamericana de Perfromances Urbanas/Βραζιλία, Παν/μιο Columbia κ.α.), ενώ έχει συνεργαστεί ως δραματουργός σε διάφορες παραγωγές (Φεστιβάλ Αθηνών, Δημητρίων κ.α.). Έχει συγγράψει το λιμπρέτο για την παράσταση *Κουταλιανοί. Το Βάρος της Ιστορίας* (Μέγαρο Μουσικής, 2024). Το 2023 ήταν writer-in-residence στο Ulysses Shelter (Βελιγράδι) και Vakalo Visiting Artist στο Παν/μιο του Michigan. Εργάζεται ως επίκουρος καθηγητής σπουδών επιτέλεσης και γραφής στο Παν/μιο Θεσσαλίας. <https://uth.academia.edu/MariosChatziprokopiou>

Luna de miel*

Όταν “έφυγε” —που λένε— ο πατέρας
γύρισα κι εγώ από τους τροπικούς.

Και φύγαμε
μήνα του μέλιτος
σαράντα μία μέρες μετά
με τη μαμά.

Τα ρουμς του λετ δεν τη χωρούσαν
την ορφανή. Ήταν ακόμη αρχές
Μάη. Κι οι μόνοι πελάτες
συνταξιούχες του Βορρά.
Άπασες, μετά των συζύγων
εν ζωή.

Φύγαμε
Πήγαμε

Βρεθήκαμε στη μέση ενός κάμπου.

Ήρθαν οι τρεις κοπέλες
γιαγιάδες από χώμα
—με βρολίδες—

Μας μοιράνανε.

Ήρθε ο κόσμος όλος
— καλοσύνη σας, ξένε!
σε μια γουλιά ωτοστόπ.

Τραγουδήσαμε ηλιοβασίλεματα

Το ίδιο βράδυ, στο λυόμενο
ονειρεύτηκα:
καπνισμένο τζάκι
εμένα, το χλωρό ξύλο που φταίει
και έναν Άη-Γιώργη-Δράκο
να με τινάζει.

(από τη μέση να με βγάζει) σπίθες
έμεινα

Από τότε, όποτε και αν

δω στο όνειρό μου το μπαμπά
είτε μου γελά,
είτε μ'αγκαλιάζει,

*** Luna de miel**

Μήνας του μέλιτος [...]

μήν [...]

mensis [...]

month [...]
σελήνη-μέλι

Παραλογή της Βοσκοπούλας

Τότε, τα χρόνια τα παλιά
Ζούσε ο Μαύρος Τσιφλικάς
με το τσιφλίκι το πλατύ
που κάθε χρόνο είχε γιορτή
5 με γέλια και με κλάηματα
ψιλή κουβέντα ως την αυγή
Κι ας έλειπε φαΐ-πιοτί
έρχονταν φίλοι καρδιακοί
με λίγα φκαριστιόντανε
Καθένας τους τραγούδαε
το παραμύθι αρχίνιζε
κι ο που'λεε το καλύτερο
χρυσό τού δίναν το φλουρί
το 'δινε ο Μαύρος Τσιφλικάς
μα 'πρεπε να 'χει πει σωστά
τα πιο μεγάλα ψέμματα
τα πιο μεγάλα ψέμματα

Τη νύχτα ξύριζε ο Βοριάς.
Μες τον οντά μαζεύτηκαν
τριγύρω από την πυρωσιά
τρώγαν ξινό τον τραχανά
και λέανε και λέανε
γελούσανε και κλαίανε
Μαζί καθόταν κι ο βοσκός
που 'ταν φτωχούλης κι αγαθός
δεν ήξερε πολλά-πολλά
κοιμότανε μες τ' άχυρα
Του είπανε να πει ρακί
παραμυθάκι ναν τους πει
– Είναι σειρά σου, Παναγή.
– Εγώ; Εγώ, τι να σας πω ;
Είμαι βοσκόπουλο ορφανό.
Μες το μαντρίν αντρειώθηκα
τον κόσμο δεν τον γνώρισα
τα μάτια μου έχω σαν τυφλά
Του αποκρίθη ο Τσιφλικάς
παππούλης μαύρος κι άραχνος:
– Αφού δεν ξεύρεις να μιλάς
για να μου κάμεις μια δουλειά
σύρε να πάεις στον ποταμό
για να μου πλύνεις το σκαρί
που το σαπίζουν οι καιροί

Πάει ο βοσκός στον ποταμό
πηδάει στο έρμο το σκαρί
Μα μόλις μπαίνει, ξαφνικά
ξελύνεται η άγκυρα
τον παίρνει μεσοπέλαγα
πίσω δεν έχει γυρισμό
Βάνει τα μάτια καταγής
αναρωτιέται: – Τι 'ναι αυτά;
Πού 'ναι το μάλλινο βρακί;
Οι λασπωμένες μπότες μου;
Μες την κοπριά και τη βρωμιά;
Βάνει τα μάτια καταγής
τηράει: γοβάκια τόσα-δα
κάλτσες ασημοκέντητες
Τι να σου κάνει, τα φορά
Κι η βάρκα την αρμένιζε
με δίχως ξάρτι ούτε πανιά
60 την οδηγούσε ο Βοριάς
φτάνει στον Πέρα Ποταμό.

Εκεί, ένας παλλίκαρος
σιμώνει κατά το γιαλό
θαμπώνεται με τη βοσκό
της δίνει το χεράκι του
τήνε τραβάει στη στεριά:
– Εσύ, Πανώρια ξωτικά
δεν τρέμεις τ' άγρια κύματα;
Μόνη σου, τι ζητάς εδώ;
Θες να 'ρθεις στην καλύβα μου;”

Ένας τον άλλον γνώρισε.
Ένας τον άλλον πόθησε.
Έσμιξαν νιος μαζί με νια
δίχως να βάλουν στέφανα
κάμανε ώρια φαμελιά
ζήσανε μες τα πούπουλα

Μα 'ρθε μια μέρα Του Μαγιού
(είχαν περάσει χρόνοι τρεις
είχανε κάμει δυο παιδιά)
80 και περπατούσανε ξανά
στην όχθη εκεί του ποταμού
Ευλογημένο αντρόγυνο
Σαστίζει εκείνη: – Αγάπη μου!
Για ιδές τι βλέπω να 'ρχεται
ήρθε! Η βαρκούλα μου η παλιά!

Που μ' έφερε σε σένανε!
Πριν ν' αποσώσει τη λαλιά
πηδάει στο έρμο το σκαρί
– Έλα μαζί! Έλα μαζί!

Μα μόλις μπαίνει, ξαφνικά
ξελύνεται η άγκυρα
αφρίζουνε τα κύματα
την παίρνουν πέρα, στ' ανοιχτά
Βουτάει ο άντρας στα νερά
μα πουθενά η αγάπη του
Μάχεται η κόρη το σκαρί
Παλεύει κόντρα στο Βοριά
– Άντρα μου Άντρα μου Άντρα μου...

...αλλά στου δρόμου τα μισά
Βάνει τα μάτια καταγής
Βλέπει: τις μπότες τις χοντρές
το μάλλινό του το βρακί
μες τα σκατά και την κοπριά
'γγίζει το μαγουλάκι του
νιώθει σκληρά τα γένια του
Σέρνει η ψυχή του μια φωνή
πίσω να πάει στον άντρα του
Μα η βάρκα τον εξέβρασε
εκεί απ' όπου κίνησε
πάνει το πόδι του στεριά
Τα δάκρυα δε στερεύγουνε
κλαίνε τ' αστέρια, σειέται η γη
ερράιζε η καρδούλα του
– Άντρα πού; Πώς; Γιατί;

Ως που ανεβαίνει στ' αψηλά
πάει στον πάνω μαχαλά
μες το τσιφλίκι το πλατύ
στο στολισμένο τον οντά
στη μαζεμένη συντροφιά
ίδια σαν πριν που εκίνησε
πατάκια γύρω απ' τη φωτιά
τρώγαν ξινό τον τραχανά.
Τότε, τον κράζει ο τσιφλικάς:
– Κόπιασε μέσα ωρέ βοσκέ
Πού ήσουν; Το 'βρες το σκαρί;
Κι εκείνος λέει: – Ναι, τι θες
παράτησέ με ήσυχο
– Α, τι να τρέχει εδώ με σε;
Έλα και πες μας γιατί κλαίς!

Κάθεται μέσα ο βοσκός
βρέχεται μαύρα δάκρυα
του πρήζονται τα μάγουλα
κι ανάμεσα στα κλάηματα
τους λέει για τον άντρα του
τους λέει για τα δυο παιδιά
τι είχε και τι έχασε

- Μέσα στη μαύρη τη νυχτιά
δεν είδα ψέμα πιο καλό
Εσύ να πάρεις δυο φλουριά
από χρυσάφι καθαρό.
- Αφέντη κράτα τα φλουριά
τα φτύνω τα χρυσαφικά
μα δος μου πίσω το σκαρί
να πάω στον πέρα ποταμό
για να 'βρω τα παιδάκια μου
του άντρα μου την αγκαλιά.

Των Λυγερών

Καίει το λιοπύρι τα σπαρτά, λίβας κερνάει τη σκόνη
μα στ' Αντρειωμένου τη δροσιά η Λυγερή μερώνει

Μάτια κι αν σμίγει ο έρωτας, κορμάκια φράζει ο φράχτης
γίνεται δήμιος της ορμής και λίκνο της αγάπης

Μέρα και νύχτα αντάμωναν μα ανάμεσό τους σύρμα
και πώς να γλυκοφιληθούν και πώς να κάμουν βήμα

Ως που 'ρθε μέρα της Λαμπρής, το σύννεφο καθίζει
λυγίζει του ουρανού η φωτιά, το βλέμμα καθαρίζει

κι η Λυγερή βλέπει ρωγμή, τρυπούλα μες το φράχτη
διπλώνεται, κρυφογλιστρά κι Άγουρος την αδράχτει

βαστά-τηνε στην αγκαλιά και πιλαλάει και φεύγει
αφήνουν φαμελιά λεπρή και κόσμο που στερεύγει

πηγαίνουν ως τα πέρατα και χάνονται στη σκόνη
ο ήλιος τους λιγοθυμά κ η Παναγιά τους σώνει:

– Λάβετε-φάγετε κορμί, και αίμα απ' το Χριστό σας
κι όπου σας πάει τουνού ο σταυρός, εκεί 'ναι σπιτικό σας

Είπε, κρεμάει τον Άγουρο στο τιμημένο ξύλο
κ η Λυγερή τον ζώνεται κι είναι 'λαφρύς, σαν βήλο

Πηγαίνουν με τα σύννεφα, πηγαίνουν με τ' αέρι
όσο που απόκαμε ο σταυρός, στ' άγνωστα, πέρα μέρη

πλαγιάζει σ' ένα ξέφωτο, πλάι σ' ένα χωριουδάκι
φεύγουν τα ξύλα απ' τα καρφιά, γίνονται καλυβάκι.

Μέσα θα ζήσουν Άγουρος και Λυγερή για χρόνια
με μια φιλιάν αμάλαγη για μιαν αγάπη αιώνια.

Μα 'ρθανε χρόνοι δίσεχτοι και μήνες οργισμένοι
θερίζει ο ήλιος τα σπαρτά κι ο Χάρος τα παιδάκια
θερίζει και τον Άγουρο, γέρο, στο καλυβάκι.

Μένει η γριούλα μοναχή σαν καλαμιά στον κάμπο
φωνάζει τις γειτόνισσες, πιάνουν το μοιρολόι:

– Αχ γείτονά μου μπιστικέ που 'χες τις χάρες όλες

πού πας κι αφήνεις την κυρά χωρίς παιδιά κι αγγόνια;
τώρα που καίονται τα σπαρτά κι η γη σκορπά το βιος σας;

Κι η χήρα σκούζει και τραβά τουφίτσες τα μαλλιά της
τα μάγουλά της γρατζουνιά, δέρνει τα σωθικά της.

Κι η πιο γριά απ' τις κλιώστρισσες γυρίζει και της λέει:

– Σκούξε, του χάρου πυρωσιά, και τράβα τα μαλλιά σου
γρατζιούνισε τα μάγουλα, δείρε τα σωθικά σου

εμείς θε να τον λούσουμε, ν' αλλάξουμε τα ρούχα
να τον νεκροστολίσουμε με εκεία τα μύρα που 'χα.

– Να 'στε καλά αερφούλες μου. Φτώχιανα, στο χαμό μου
κι ουδέ ποτέ μου αντίκρισα γυμνό τον άνθρωπό μου.

Γυναίκες πίνουν αλλαξιές, πίνουν ν' αλείψουν μύρα
Του βγάζουν ρούχα της δουλειάς, γαμπριάτικα του βάζουν
Μα στα μισά σαστίζουνε και απορούν και λένε:

- Μουρή, για δε, πού 'νι του... φδελ'; Πού 'νι του... σαλιγκάρ';
- Μουρή, για δε, πού 'νι του πλελ'; Πού 'νι του... παλαμάρ';
 - Βόηθα μουρή να ν' ανεβεί! Πασπάτιψ' του κουμάτ'!
 - Μ' εύτους εν εχ μήδι κουμάτ'! Μουρή! Μι γνέκα τσμάτι!
 - Άναγιαμ-πάναγιαμ! Για δε! Θιος τσι γι Παναγιά μας!
 - Για βάλι! Τρυπτός ειν' μουρή! Εχ μνέλια, σαν τα θκα μας!
- Τι ντά 'χ! Θε'μ σχώρα'μ! Ρε διαβόλ'! Μουρή συ, παλιουγνέκα;
- Γρουν! Ενι ντράπτσις; Παστριτσά! Φτος... γι' άντρας σ'... ήταν... γνέκα;

Η χήρα μένει μάρμαρο, τι λένε δεν κατέχει
τον Αντρειωμένο τς έχασε, παρηγοριά δεν έχει
55 θυμάται πως στα σκοτεινά πάντα μαζί πλαγιάζαν
γλυκό το σφιχταγκάλιασμα, τ' αστρα κρυφοκοιτάζαν
στο τραπεζάκι κάθεται, και στρώνει δύο πιάτα

Χουγιάζουν οι γειτόνισσες, προφταίνουν τα μαντάτα
Κράζουν και φτάνει ο Παπάς: – τούτη δεν τη 'βλογάω
κράζουν και φτάνει Πόλιτσημαν: – στη φυλακή σε πάω

χουγιάζουν οι γειτόνισσες, βγαίνουν από το σπίτι
ολόγυρα το περικλειούν και τις πετρίες αρχίζουν

Πόλιτσημαν ρίχνει κανονιά, Παπάς ρίχνει λαμπάδα
κ οι χωριανοί σαν μια γροθιά λαμπαδιασμένη δάδα
να κάμουν ολοκαύτωμα τις μολεμένες σκύλες.

Κι ως λάμπει τ' ολοκαύτωμα λάμπουν της χήρας μάτια
το ταίρι της γλυκοφιλά, νεκρό σφιχταγκαλιάζει
απ' το σκαμνί της δεν κουνά, πιάνει το μοιρολόι:

– Άντρας αν ήσουν για κυρά, άγιος, στοιχειό, ή νεράιδα,
για μένα είσαι ο Αντρειωμένος μου και σου χρωστώ τον κόσμο
στάχτη μαζί σου θα γενώ, στην άλλη γη να σε 'βρω

Και ως είπε, πέφτουν πυρκαγιά δοκάρια πάνωθ' τους
γίνεται στάχτη η αγκαλιά και το τραγούδι κρότος
λαμπάδιασε η καλύβα τους σκοτείνιασαν τα ουράνια.

Κι οι χωριανοί βουβαίνονται, στρέφουν, τηρούν το θαύμα:
μες τον καπνό, νεραϊδικά σαλεύγουν και χτυπιούνται
και σπέρνουν φαρμακοσπορά κι όλους τους καταριούνται.
Καίει το λιοπύρι τα σπαρτά, λίβας κερνάει τη σκόνη
οι μάνες πνίγουν τα μωρά, μόνες να πιουν το γάλα.

80 Και το χωριό πάει, προσκυνά το μολεμένο σπίτι
δίχως παπά και πόλιτμαν δίχως Χριστό κι Αγίους
προσκύναγαν τα κάρβουνα, να στερξουν για βοήθεια.

Χρόνους εννιά προσκύναγαν, θεός δεν τους ακούει

Στους δέκα επάνω, σώπασαν. Και γίνεται το θαύμα:
Μες τον καπνό, νεραϊδικά χορεύγουν και γελάνε
κι είναι στη μέση Νύφες δυο, κορίτσια αγκαλιασμένα
και σέρνουν τον νυφιάτικο, δίνουν φιλή στο στόμα

Κι οι χωριανοί σέρνουν φωνή, τραγούδι της αγάπης
κι οι Λυγερές σπέρνουν δροσιά. Κι όλους τους συγχωρνάνε.

Η Ανθολογία
«Το καταφύγιο του Οδυσσέα IV»
εκδόθηκε τον Μάιο του 2025
με την μορφή του e-book
και διατίθεται δωρεάν
από τις Εκδόσεις Θράκα